

ISSN 2414-634X

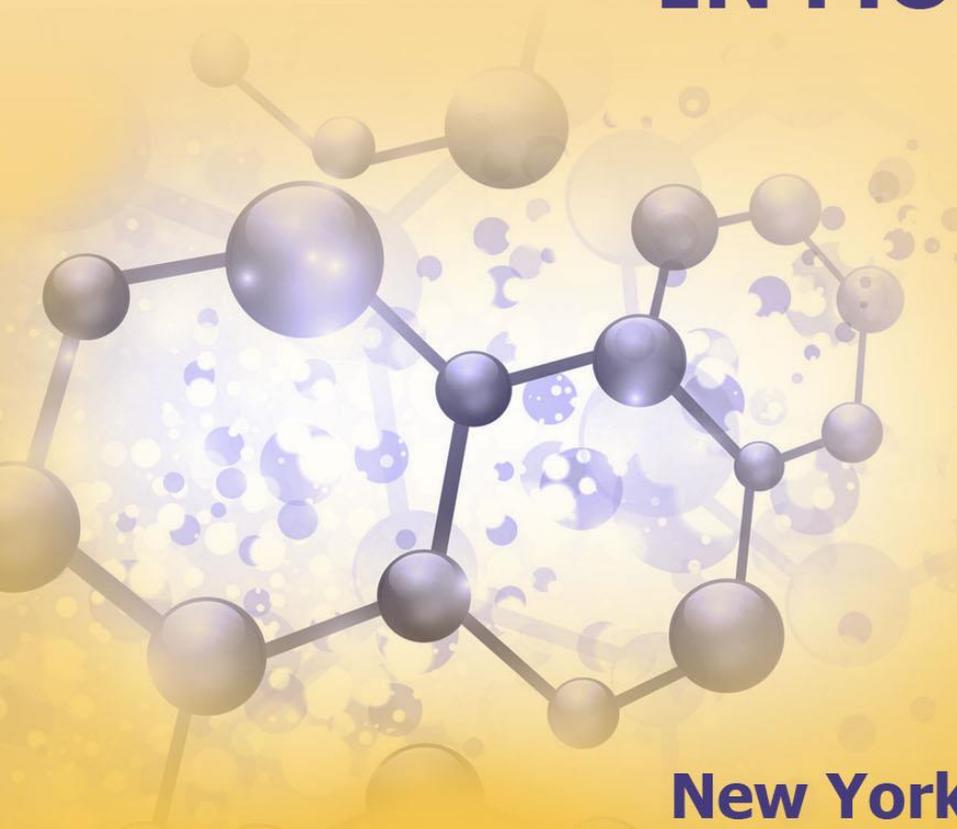
scientific journal

**INNOVATIVE
SOLUTIONS
IN MODERN
SCIENCE**

N 2(57)

New York 2023

publisher TK Meganom, LLC

ISSN 2414-634X

DOI 10.26886/ISMS.2414-634X.2(57)2023

**SCIENTIFIC JOURNAL
INNOVATIVE SOLUTIONS IN MODERN SCIENCE
No. 2(57), 2023
May 20, 2023**

FOUNDERS: CENTER FOR
INTERNATIONAL COOPERATION
TK MEGANOM, LLC
WAS FOUNDED IN 2016
IT IS ISSUED TEN TIMES A YEAR
<http://naukajournal.org/index.php/ISMSD>

Edition address: 901 Dick Rm 238
City Buffalo, State of New York
14225
Edition e-mail: isms.publish@gmail.com
Phone: +16266394741
© Center for international scientific
cooperation TK Meganom LLC

Reprint of materials without the written permission of edition forbidden

Editorial Board:

The Editor-in-chief Waldemar Wójcik, Doctor of Technical Sciences, Professor, Lublin University of Technology

Economical Sciences

- Y. Barsky Doctor of Economical Sciences, Professor, Lutsk National Technical University;
- N. Shvets, Doctor of Economical Sciences, Professor, Director of Institute of Banking Technologies and Business "University of Banking";
- A. Shevchuk, Doctor of Economical Sciences, Professor, Novovolynsk Research-Education Institute of Economics and Management Ternopil National Economic University;
- N. Vdovenko, Doctor of Economical Sciences, Associate Professor, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine;
- T. Zahorna, Doctor of Economical Sciences, Professor;

Historical Sciences

- V. Orehovskyy, Doctor of Historical Sciences, Professor, Chernivtsi Institute of Trade and Economics, Kyiv National University of Trade and Economics;
- M. Yuriy, Doctor of Historical Sciences, Professor, Chernivtsi Institute of Trade and Economics, Kyiv National University of Trade and Economics;
- O. Bezarov, Doctor of Historical Sciences, Chernivtsi Institute of Trade and Economics, Kyiv National University of Trade and Economics;
- L. Tsyganenko, Doctor of Historical Sciences, Professor, Izmail State Humanitarian University

- I. Roebuck, Doctor of Historical Sciences, Professor, Kharkiv National Medical University;
- K. Nikitenko, Doctor of Historical Sciences, Lviv National Academy of Arts;
- I. Datskiv, Doctor of Historical Sciences, Professor, Ternopil National Economic University;
- N. Cotsur, Doctor of Historical Sciences, Professor, Gregory Skovoroda Pereyaslav-Khmelnysky State Pedagogical University;

Philosophical sciences

- Alatom Mohammad Fayiz Ahmad, Doctor of Philosophy;
- Ramadan Emhemad Jweli Kanan, Doctor of Philosophy (PhD), Elmergib University, Libya;
- M. Chikarkova, Doctor of Philosophy, Professor, Yu. Fedkovych Chernivtsi National University;
- O. Andriyenko, Doctor of Philosophy, Professor, Donetsk National University;
- P. Dulyk, Doctor of Philosophy, Mikolaiv National University;

Political Sciences

- V. Kornienko, Doctor of Political Sciences, Professor, Academician of the Ukrainian Academy of Political Science, Vinnytsia National Technical University, President of the Association "Analitikum"
- O. Tkach, Doctor of Political Sciences, Professor, Taras Shevchenko National University of Kyiv;
- S. Denysyuk, Doctor of Political Sciences, Associate Professor, Vinnytsia National Technical University;

Pedagogical Sciences

- Y. Belmaz, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Kharkiv Humanitarian Pedagogical Academy;
- K. Vlasenko, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Donbass State Engineering Academy;
- R. Prima, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Lesya Ukrainka Eastern European National University;
- V. Kozhevnikov, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor;
- O. Tarnopolskyi, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Doctor of Pedagogical Sciences, Alfred Nobel University;
- I. Poluboiaryna, Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Kharkiv National Kotlyarevsky University of Arts;

Psihological Sciences

- I. Volzhentseva, Doctor of Psychological Sciences, Professor, Academician of the Ukrainian Academy of Technology, Grigory Skovoroda Pereyaslav-Khmelnysky State Pedagogical University;
- S. Simonenko, Doctor of Psychological Sciences, Professor, K. D. Ushynsky South Ukrainian National Pedagogical University;
- Murat Eliozy, Associate Professor, Ondokuz Mayis University, Yasar Dogu Faculty Of Sport Sciences, Samsun, Turkey;

Medical Sciences

- M. Lebedyuk, Doctor of Medical Sciences, Professor, Head of the Department of Dermatology and Venereology, Odessa National Medical University;
- V. Bocharov, Doctor of Medical Sciences, Medical center "ORTO DENT", Odessa, Ukraine;
- V. Bocharova, PhD in Medical Sciences, Odessa National Medical University;
- L. Kuts, Doctor of Medical Sciences, Associate Professor, Head of the course of dermatovenerology, clinical immunology, allergology, Medical Institute of the Sumy State University;
- L. Zubkova, Doctor of Medical Sciences, Medical center "ORTO DENT", Odessa, Ukraine;
- V. Gladchuk, Doctor of Medical Sciences, «Hladchuk Medical Aesthetic Center», Kiev, Ukraine;
- K. Kolyadenko, Doctor of Medical Sciences, Associate Professor, O. O. Bogomolets National medical University, Kiev, Ukraine;
- G. Peklina, Doctor of Medical Sciences, Professor, Odessa Medical Institute International Humanitarian University;

Technical Sciences

- W. Wójcik, Doctor of Technical Sciences, Professor, Lublin University of Technology;
- V. Baranowski, Doctor of Technical Sciences, Professor, Ternopil National Technical University;
- V. Gogo, Doctor of Technical Sciences, Professor, Donetsk National Technical University;
- Alatoon Mohammad Fayiz Ahmad, PHD in Engineering Sciences;
- Serhii Marynenko, PhD, Ass. Pr., Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine, Ternopil

Juridical sciences

- I. Krinitsky, Doctor of Law, Professor, Research Laboratory number 1, Research Institute of Finance;
- A. Gumin, Doctor of Law, Professor, Training and Research Institute of Law and Psychology, National University "Lviv Polytechnic"

Art

- P. Crul, Doctor of Art, Professor, V. Stefanik Prikarpatyky University;
- O. Sizova, Doctor of Art, Professor, P. Tchaikovsky South Ural State Institute of Arts;
- Doctor of Art, Professor, Katerina Stanislavska, National Academy of Leaders Culture and Arts;
- N. Prokopova Doctor of Cultural Studies, Associate Professor, Dean of the Faculty of Directing and Actor Art, Kemerovo State Institute of Culture;
- R. Kvaratskhelia Doctor of Art, Caucasus International University;
- A. Puchkov, Doctor of Art, Professor, National Academy of Fine Arts and Architecture;
- E. Kushch, PhD, National Academy of Leaders Culture and Arts;

Geographical Sciences

- L. Ilyin, Doctor of Geographical Sciences, Professor, Head of the Department of Tourism and Hospitality Lesya Ukrainka East-European National University;

Ulrichsweb™ Global Serials Directory

DOI (Digital object identifier)

Publishing house is a member of CrossRef

Indexing:

CORE

WORLDCAT

BIELEFELD ACADEMIC SEARCH ENGINE

RESEARCHBIB

CITEFACTOR

GOOGLE SCHOLAR

I. TECHNICAL SCIENCES

DOI 10.26886/2414-634X.2(57)2023.1

UDC: 621.867.42

EXPERIMENTAL STUDIES OF CONSUMER SPECIFIC COSTS CAPACITY OF THE SCREW CONVEYOR

Vitalii Pankiv, PhD of Technical Sciences

<https://orcid.org/0000-0003-2998-7948>

e-mail: vitaliipankiv25@gmail.com

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine, Ternopil

In the article, based on a set of generalized scientific results, the urgent task of expanding the functionality of screw transport mechanisms is solved. The screw conveyor consists of a loading hopper and a casing in which the auger is installed. Shredder knives are fixed between the turns of the auger. According to the results of experimental studies, a regression equation was obtained that characterizes the change in the specific consumption of consumer power depending on the main parameters of the screw conveyor. It was established that the main array of approximate values of the specific consumption of consumer power for the process of simultaneous transportation and grinding of root crops by a screw conveyor is within the range of 0.03...0.17 kW s/kg m.

Key words: auger, chopper knife, root crops, planned experiment, diameter, pitch, rotation frequency, power consumption.

кандидат технічних наук Паньків В. Р., Експериментальні дослідження питомих затрат споживчої потужності гвинтового конвеєра / Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна, Тернопіль

У статті на підставі сукупності узагальнених наукових результатів вирішено актуальне завдання розширення функціональних можливостей гвинтових транспортних механізмів. Гвинтовий конвеєр складається із завантажувального бункера та кожуха, у якому встановлено шнек. Між витками шнека закріплено ножі-подрібнювачі. За результатами експериментальних досліджень отримано рівняння регресії, яке характеризує зміну питомих витрат споживчої потужності залежно від основних параметрів гвинтового конвеєра. Встановлено, що основний масив апроксимованих значень питомих витрат споживчої потужності на виконання процесу одночасного транспортування та подрібнення коренеплодів гвинтовим конвеєром знаходиться в межах 0,03...0,17 кВт с/кг м.

Ключові слова: шнек, ніж-подрібнювач, коренеплоди, планований експеримент, діаметр, крок, частота обертання, затрати потужності.

Вступ. Шнекові транспортні механізми застосовуються в компоновальних схемах машин для перевантаження або переміщення продуктів у зв'язку з їх простотою конструкції та можливістю завантаження й повного або часткового розвантаження матеріалу в будь-якому місці технологічної лінії [1, 2].

Проте, під час транспортування крупнокускових (залежаних) матеріалів, коренеплодів тощо, техніко-економічні показники гвинтових конвеєрів суттєво погіршуються, перш за все через неможливість раціонального заповнення робочого простору [3, 4]. Удосконалення існуючих конструкцій гвинтових конвеєрів дозволяє істотно підвищити продуктивність і розширити функціональні можливості роботи транспортних механізмів, що призводить до

подальшого розвитку виробництва [5].

Одним із резервів підвищення функціональних можливостей гвинтових транспортних механізмів є удосконалення процесу транспортування шляхом розроблення комбінованих гвинтових робочих органів, які забезпечують одночасне переміщення та подрібнення матеріалів [6, 7].

Формулювання мети статті та задач. Мета дослідження: розробка емпіричної моделі, яка функціонально описує зміну витрат споживаної потужності під час одночасного подрібнення та транспортування коренеплодів шнековим конвеєром, між витками якого встановлено Г-подібні ножі-подрібнювачі. Завдання дослідження: на основі визначення витрат споживаної потужності обґрунтувати основні конструктивно-кінематичні параметри робочих органів шнекового конвеєра.

Виклад основного матеріалу. Для визначення питомих затрат споживчої потужності P_{ke} удосконаленого гвинтового конвеєра (ГК) провели експериментальні дослідження макетного зразка лабораторної установки, конструктивна схема якої наведена на рис. 1, а загальний вигляд – на рис. 2.

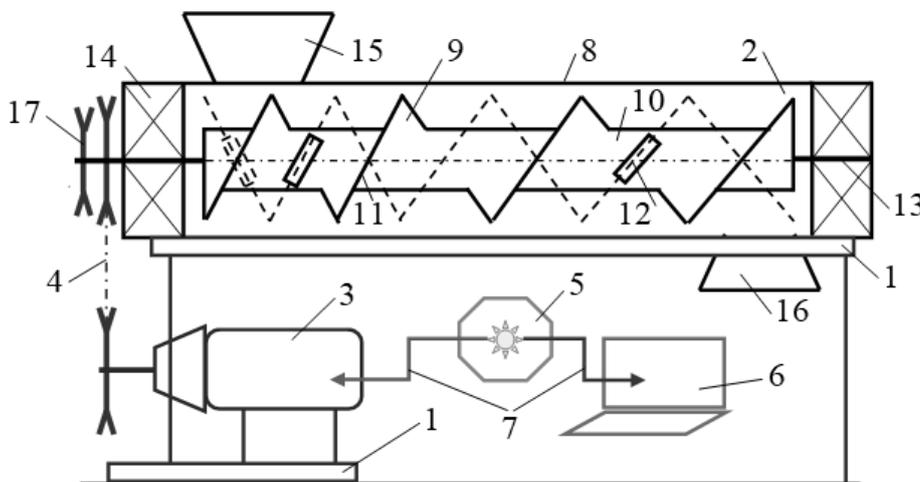

Рис. 1. Конструктивна схема лабораторної установки: 1 – рама; 2 – удосконалений ГК; 3 – електродвигун; 4 – клинопасова

передача; 5 – керуючий пристрій Altivar 71; 6 – комп’ютер;
7 – комутаційне з’єднання; 8 – кожух; 9 – шнек; 10 – барабан; 11 –
спіральний виток; 12 – ніж; 13 – вал; 14 – підшипникова опора;
15, 16 – завантажувальна та вивантажувальна горловина;
17 – шків

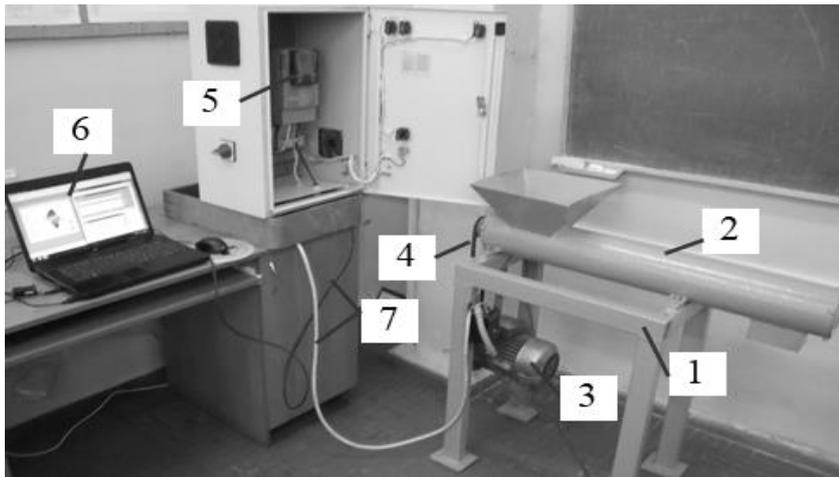

Рис. 2. Загальний вигляд експериментальної установки: 1 – рама;
2 – удосконалений ГК; 3 – електродвигун; 4 – клинопасова
передача; 5 – керуючий пристрій Altivar 71; 6 – комп’ютер;
7 – комутаційне з’єднання

Методика проведення експериментальних досліджень із визначення характеру функціональної зміни питомих затрат споживчої потужності P_{ke} удосконаленого ГК передбачала загальновідомі положення планування та проведення планованих факторних експериментів [8, 9].

Експериментальні дослідження питомих затрат споживчої потужності P_{ke} удосконаленого ГК провели на основі реалізації чотирифакторного експерименту на трьох рівнях варіювання факторами або планованого експерименту типу ПФЕ 3⁴. Для

дослідження було вибрано апроксимуючу математичну модель у вигляді функціональної залежності $P_{ke} = f_p(x_1; x_2; x_3; x_4)$.

Результати кодування факторів та рівні їх варіювання наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Результати кодування факторів та рівні їх варіювання

Фактори	Позначення	Інтерв. варіюв.	Рівні варіювання, натуральні/кодовані		
Частота обертання шнека n_k , об/хв	x_1	100	100/-1	200/0	300/+1
Діаметр шнека D_k , м	x_2	0,04	0,12/-1	0,16/0	0,2/+1
Крок шнека T_1 , м	x_3	0,03	0,05/-1	0,08/0	0,11/+1
Кут установлення ножа α_y , град.	x_4	15	15/-1	30/0	45/+1

Послідовність проведення першого та наступних експериментів із визначення питомих затрат споживчої потужності P_{ke} удосконаленого ГК встановлювали згідно з нумерованим порядком несиметричної план-матриці некомпозиційного плану другого порядку Бокса-Бенкіна [10].

При реалізації несиметричної план-матриці некомпозиційного плану другого порядку Бокса-Бенкіна планованого чотирифакторного експерименту типу ПФЕ 3^4 визначали: масу вивантаженого матеріалу $U_k(t_e)$ з вивантажувальної горловини; продуктивність роботи Q_{ke} комбінованого ГК; енергетичні показники, які фіксувалися монітором осцилографа.

Числові значення питомих затрат споживчої потужності P_{ke} ГК з комбінованим робочим органом залежно від параметрів процесу або масив експериментальних даних наведено в табл. 1.

Обробку одержаного масиву експериментальних даних, невідомі значення коефіцієнтів рівняння регресії, які характеризують затрати споживчої потужності P_{ke} макетного зразка удосконаленого ГК залежно від змінних вхідних факторів та які записано у вигляді функціональної залежності $P_{ke} = f_P(x_1; x_2; x_3; x_4)$ у кодованих величинах, оцінку статистичної значущості коефіцієнтів рівняння регресії та перевірку адекватності моделі, визначали згідно з [11, 12].

Після перевірки адекватності апроксимуючої моделі та оцінювання статистичної значущості коефіцієнтів рівняння регресії, отримано рівняння регресії в натуральних факторах, яке характеризує та функціонально описує зміну питомих затрат споживчої потужності P_{ke} макетного зразка удосконаленого ГК

$$P_{ke} = 1,26 - 0,11 \cdot 10^2 n_k - 7,59 D_k - 5,04 T_1 - 0,88 \cdot 10^{-2} \alpha_y + 0,66 \cdot 10^{-3} n_k T_1 + 22,92 D_k T_1 + 12,25 D_k^2 + 3,05 T_1^2 + 97 \cdot 10^{-4} \alpha_y^2, \quad (1)$$

Аналіз триманого рівняння регресії (1) та побудованої згідно з ним поверхні відгуку (рис. 3а, рис. 4а, рис. 5а) та її двомірного перерізу (рис. 3б, рис. 4б, рис. 5б) у вигляді функціонала $P_{ke} = f_P(n_k; D_k)$, $P_{ke} = f_P(n_k; T_1)$ і $P_{ke} = f_P(n_k; \alpha_y)$ показує, що основний масив експериментальних значень питомих затрат споживчої потужності P_{ke} знаходиться в межах:

- відносно характеру зміни частоти обертання n_k та діаметра D_k шнекового конвеєра – в межах 0,03...0,16 кВт с/кг м;

- відносно характеру зміни частоти обертання n_k та кроку першого спірального витка T_1 шнекового конвеєра – в межах 0,02...0,12 кВт с/кг м;

- відносно характеру зміни частоти обертання n_k та кута установлення ножа α_y – в межах 0,05...0,13 кВт с/кг м.

Таблица 1

**Результати експериментальних досліджень
питомих затрат споживчої потужності P_{ke} удосконаленого ГК**

№ експер.	n_k , об/хв	D_k , м	T_1 , м	α_y , град.	Q_{ke} , кг/с				K_z , %	P_{ke} , кВт с/кг м
					Q_{1ke}	Q_{2ke}	Q_{3ke}	Q_{cke}		
1	300	0,2	0,08	30	1,65	1,55	1,6	1,6	8	0,029
2	300	0,12	0,08	30	0,55	0,55	0,55	0,55	8	0,084
3	100	0,2	0,08	30	0,5	0,6	0,4	0,5	4	0,046
4	100	0,12	0,08	30	0,15	0,18	0,18	0,17	4	0,136
5	200	0,16	0,11	45	0,73	0,69	0,65	0,69	6,5	0,055
6	200	0,16	0,11	15	0,7	0,66	0,62	0,66	7	0,061
7	200	0,16	0,05	45	0,49	0,49	0,47	0,48	6,5	0,078
8	200	0,16	0,05	15	0,46	0,46	0,44	0,45	7	0,09
9	200	0,16	0,08	30	0,63	0,65	0,64	0,64	6	0,054
10	300	0,16	0,08	45	0,93	0,9	0,87	0,9	8,5	0,055
11	300	0,16	0,08	15	0,9	0,87	0,84	0,87	9	0,06
12	100	0,16	0,08	45	0,23	0,22	0,21	0,22	4,5	0,118
13	100	0,16	0,08	15	0,2	0,19	0,18	0,19	5	0,152
14	200	0,2	0,11	30	1,25	1,15	1,2	1,2	6	0,029
15	200	0,2	0,05	30	0,9	0,89	0,85	0,88	6	0,04
16	200	0,12	0,11	30	0,42	0,4	0,44	0,42	6	0,083
17	200	0,12	0,05	30	0,16	0,16	0,18	0,17	6	0,204
18	200	0,16	0,08	30	0,63	0,65	0,64	0,64	6	0,054
19	100	0,16	0,11	30	0,38	0,35	0,35	0,36	4	0,064
20	100	0,16	0,05	30	0,25	0,24	0,26	0,25	4	0,093
21	300	0,16	0,11	30	1,2	1,05	1,2	1,15	6	0,03
22	300	0,16	0,05	30	0,66	0,67	0,71	0,68	6	0,051
23	200	0,2	0,08	45	0,93	0,91	0,89	0,91	6,5	0,041
24	200	0,2	0,08	15	0,9	0,88	0,86	0,88	7	0,046
25	200	0,12	0,08	45	0,31	0,3	0,29	0,3	6,5	0,125
26	200	0,12	0,08	15	0,28	0,27	0,26	0,27	7	0,15
27	200	0,16	0,08	30	0,63	0,65	0,64	0,64	6	0,054

Функціональна зміна питомих затрат споживчої потужності P_{ke} удосконаленого ГК залежно від зміни частоти обертання n_k і діаметра D_k шнекового конвеєра має пропорційний зворотний характер – за

збільшення частоти обертання n_k та діаметра D_k шнекового конвеєра питомі затрати споживчої потужності P_{ke} зменшуються пропорційно збільшенню n_k і D_k .

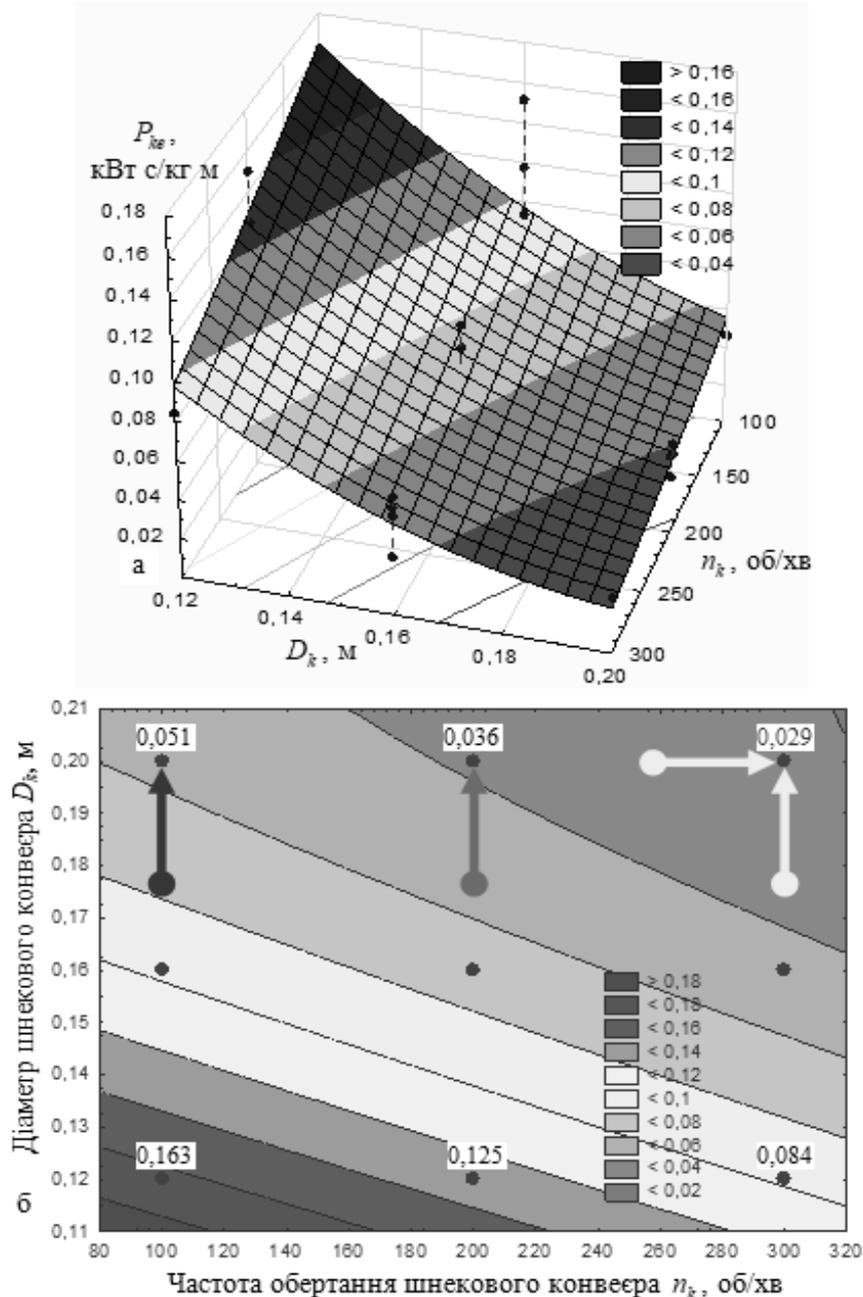

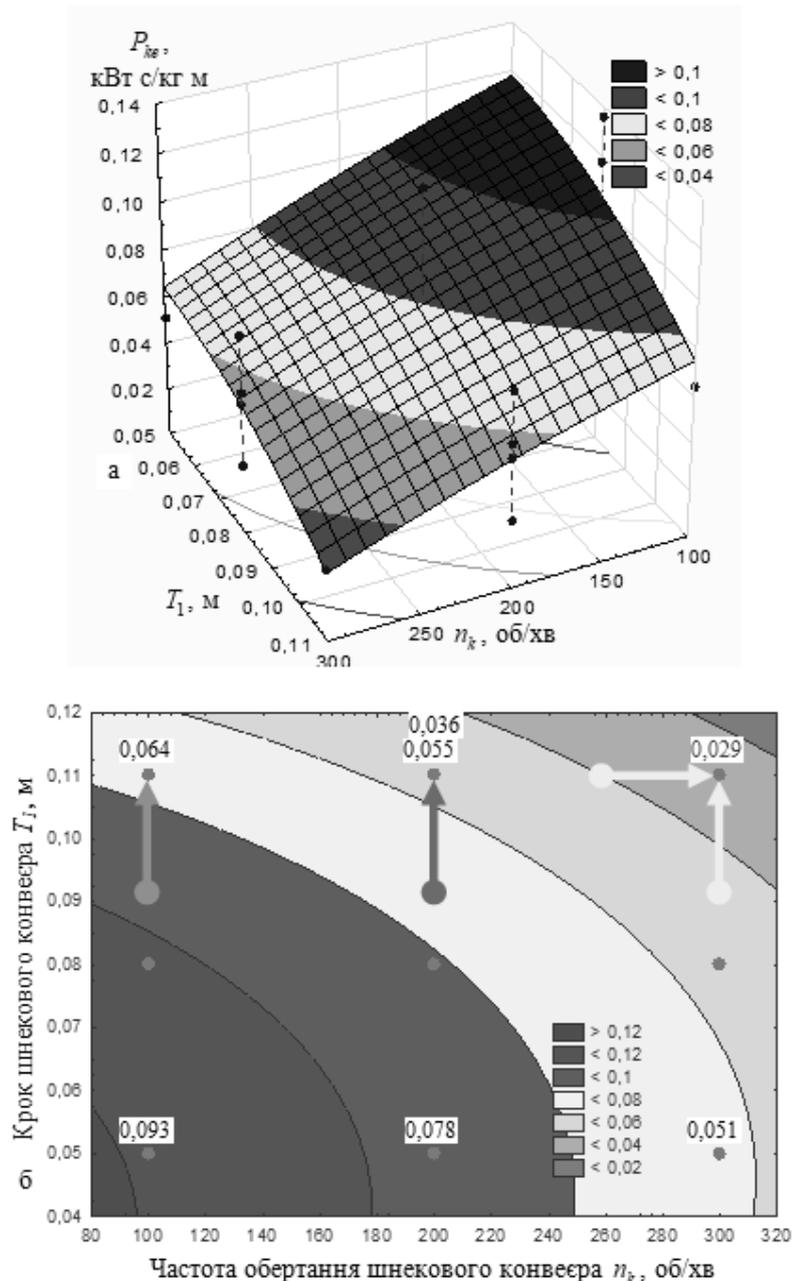
Рис. 3. Поверхня відгуку (а) та двомірний переріз (б) поверхні відгуку затрат споживчої потужності P_{ke} як функціонал

$$P_{ke} = f_p(n_k; D_k)$$

Ці твердження аналогічні та цілком адекватні характеру зміни питомих затрат споживчої потужності P_{ke} макетного зразка

удосконаленого ГК, які описуються залежностями, що наведено на рис. 6. і рис. 7. Зворотний характер функціональної залежності зменшення P_{ke} удосконаленого ГК відносно збільшення частоти обертання n_k та діаметра D_k шнекового конвеєра є прямим наслідком збільшення продуктивності роботи Q_{ke} .

Рис. 4. Поверхня відгуку (а) та двомірний переріз (б) поверхні

відгуку затрат споживчої потужності P_{ke} як функціонал

$$P_{ke} = f_P(n_k; T_1)$$

В межах зростання частоти обертання n_k шнекового конвеєра $100 \leq n_k \leq 300$ об/хв питомі затрати споживчої потужності P_{ke} удосконаленого ГК зменшуються в середньому на 0,03...0,06 кВт с/кг м залежно від діаметра шнекового конвеєра D_k , рис. 6. Домінуючим фактором, який має вплив на параметр оптимізації P_{ke} , є діаметр D_k – за збільшення D_k від 0,12 до 0,2 м питомі затрати P_{ke} зменшуються в середньому на 0,06...0,1 кВт с/кг м.

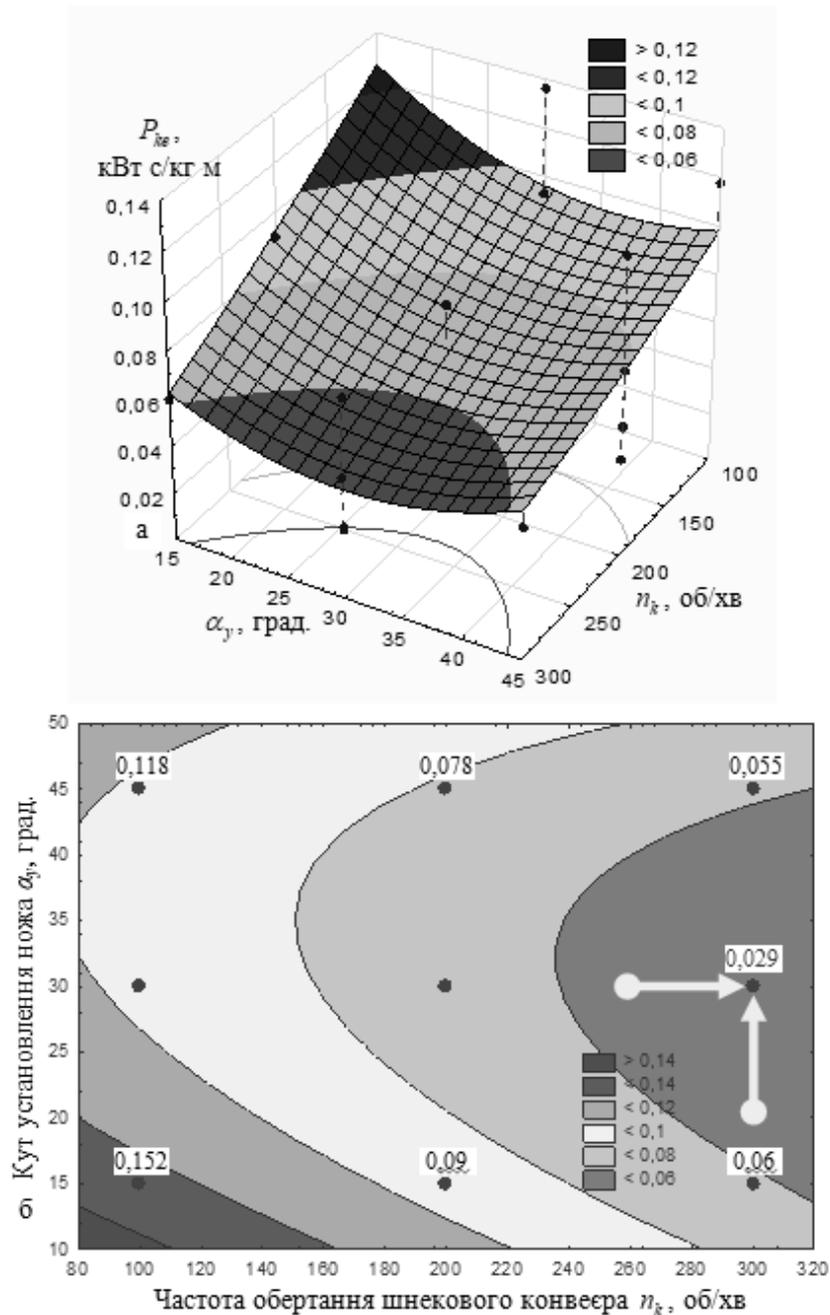

Рис. 5. Поверхня відгуку (а) та двомірний переріз (б) поверхні

відгуку затрат споживчої потужності P_{ke} як функціонал

$$P_{ke} = f_P(n_k; \alpha_y)$$

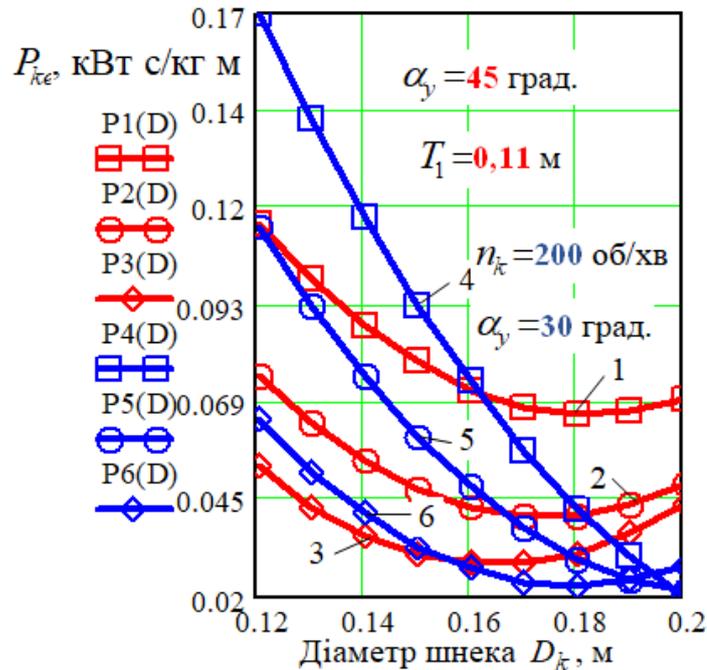

Рис. 6. Залежність зміни питомих затрат споживчої потужності P_{ke}

удосконаленого ГК як функціонал $P_{ke} = f_P(n_k)$:

1, 2, 3 – $D_k = 0,12; 0,16; 0,2$ м; 4, 5, 6 – $T_1 = 0,05; 0,08; 0,11$ м

Найбільш вагоме зменшення питомих затрат споживчої потужності P_{ke} удосконаленого ГК відносно збільшення діаметра шнекового конвеєра D_k отримано за значення кроку спірального витка $T_1 = 0,05$ м. При цьому питомі затрати споживчої потужності P_{ke} удосконаленого ГК зменшуються в 8,5 раза – від 0,17 кВт с/кг м за значення діаметра шнекового конвеєра $D_k = 0,12$ м до 0,02 кВт с/кг м за значення $D_k = 0,2$ м, крива 4 P4(D) рис. 7.

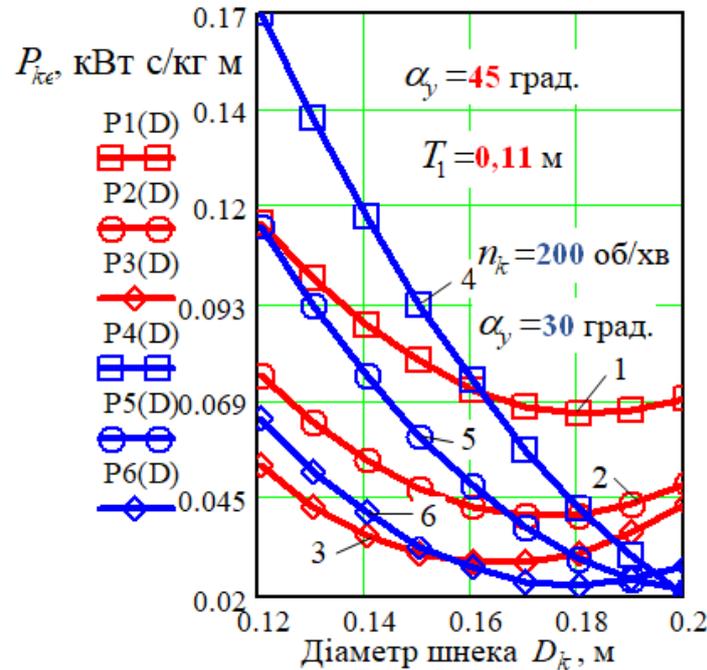

Рис. 7. Залежність зміни питомих затрат споживчої потужності P_{ke}

удосконаленого ГК як функціонал $P_{ke} = f_p(D_k)$:

1, 2, 3 – $n_k = 100; 200; 300$ об/хв; 4, 5, 6 – $T_1 = 0,05; 0,08; 0,11$ м

На основі аналізу двомірного перерізу поверхні відгуку, яку побудовано згідно з рівнянням регресії (1) у вигляді функціонала $P_{ke} = f_p(n_k; D_k)$ встановлено, що найменші значення питомих затрат споживчої потужності $P_{ke} = 0,029$ кВт с/кг удосконаленого ГК отримано за значення частоти обертання шнекового конвеєра $n_k = 300$ об/хв та діаметра шнекового конвеєра рівного $D_k = 0,2$ м.

Аналіз побудованих функціональних залежностей (рис. 8, рис. 9) показує, що основний масив апроксимованих експериментальних значень P_{ke} макетного зразка удосконаленого ГК знаходиться в межах:

- відносно характеру зміни діаметра D_k та кроку першого спірального витка T_1 шнекового конвеєра – в межах $0,03 \dots 0,17$ кВт с/кг м;

- відносно характеру зміни діаметра D_k та кута встановлення ножа-подрібнювача α_y – в межах 0,025...0,15 кВт с/кг м;

- відносно характеру зміни кроку першого спірального витка T_1 та кута встановлення ножа-подрібнювача α_y – в межах 0,025...0,11 кВт с/кг м.

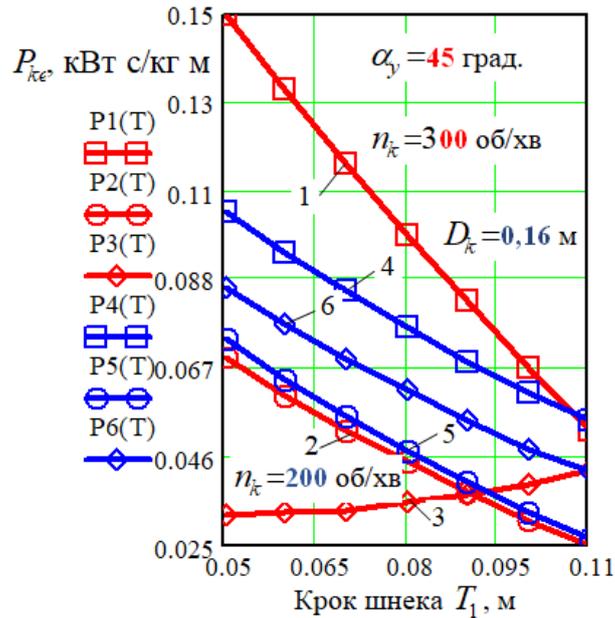
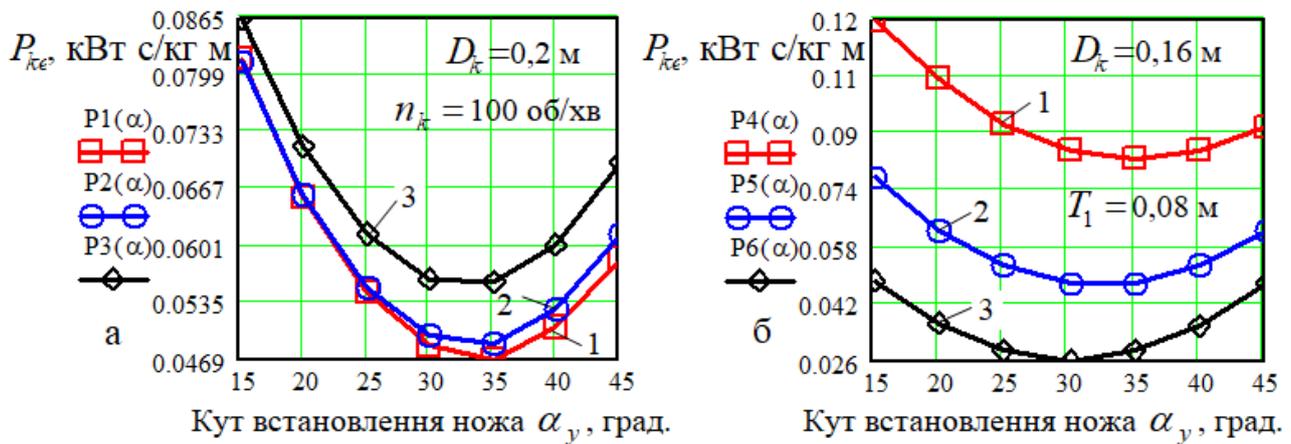

Рис. 8. Залежність зміни питомих затрат споживчої потужності P_{ke}

удосконаленого ГК як функціонал $P_{ke} = f_p(T_1)$:

1, 2, 3 – $D_k = 0,12; 0,16; 0,2$ об/хв; 4, 5, 6 – $\alpha_y = 15; 30; 45$ град.

Рис. 9. Залежність зміни питомих затрат споживчої потужності P_{ke}

удосконаленого ГТ як функціонал $P_{ke} = f_p(\alpha_y)$:

а – 1, 2, 3 – $T_1 = 0,05; 0,08; 0,11$ м; б – 1, 2, 3 – $n_k = 100; 200; 300$ об/хв

Найбільш вагоме зменшення питомих затрат споживчої потужності P_{ke} удосконаленого ГТ відносно збільшення кроку витка T_1 шнекового конвеєра отримано за значення діаметра шнекового конвеєра $D_k = 0,12$ м, а питомі затрати споживчої потужності P_{ke} удосконаленого ГТ зменшуються в 3 рази – від 0,15 кВт с/кг м за $D_k = 0,12$ м до 0,05 кВт с/кг м за діаметра шнекового конвеєра $D_k = 0,2$ м і кута встановлення ножа $\alpha_y = 45$ град., крива 1 Р1(Т), рис. 8.

Функціональна зміна питомих затрат споживчої потужності P_{ke} макетного зразка ГТ з комбінованим робочим органом залежно від кута встановлення ножа-подрібнювача α_y має двоякий характер, рис. 9:

- за збільшення кута встановлення ножа-подрібнювача α_y у межах від 15 до 30 град. питомі затрати споживчої потужності P_{ke} значно зменшуються – від значення $P_{ke} = 0,08 \dots 0,086$ до $P_{ke} = 0,05 \dots 0,056$ кВт с/кг м, тобто питомі затрати споживчої потужності P_{ke} зменшуються у середньому в 1,5 раза;

- подальше збільшення кута встановлення ножа-подрібнювача α_y від 30 до 45 град. призводить до зростання питомих затрат споживчої потужності $P_{ke} = 0,058 \dots 0,065$ кВт с/кг м, або питомі затрати споживчої потужності P_{ke} зростають в середньому в 1,15 раза.

Встановлено, що найменші числові значення питомих затрат споживчої потужності макетного зразка удосконаленого ГТ $P_{ke} = 0,029$ кВт с/кг отримано за кута встановлення ножа $\alpha_y = 30$ град. і кроку першого спірального витка T_1 шнекового конвеєра $T_1 = 0,11$ м та

частоти обертання шнекового конвеєра $n_k = 300$ об/хв, що також характерно аналізу кривої $3 P_6(\alpha)$, рис. 8.

Провівши оптимізаційний розрахунок рівняння регресії (1) за допомогою методу подвійного взяття похідної встановлено, що для даних умов протікання процесу одночасного транспортування та подрібнення коренеплодів питомі затрати споживчої потужності P_{ke} удосконаленого ГК набувають мінімальне значення за $n_k = 300$ об/хв, $D_k = 0,2$ м, $T_1 = 0,11$ м, $\alpha_y = 30$ град.

Висновки. Таким чином, за результатами проведеного аналізу питомих затрат споживчої потужності P_{ke} макетного зразка удосконаленого ГК можна констатувати, що раціональне функціонування макетного зразка ГК з комбінованим робочим органом у аспекті забезпечення мінімальних питомих затрат споживчої потужності $P_{ke} \rightarrow \min$ досягається за таких параметрів: частота обертання шнекового конвеєра $n_k = 300$ об/хв; діаметр шнекового конвеєра $D_k = 0,2$ м; крок першого спірального витка шнекового конвеєра $T_1 = 0,11$ м; кут встановлення ножа-подрібнювача $\alpha_y = 30$ град.

Література:

1. Войтюк, Д. Г., Барановський, В. М., Булгаков, В. М. (2005). *Сільськогосподарські машини. Основи теорії та розрахунку*: підручник ; за ред. Д. Г. Войтюка. К.: Вища освіта.
2. Барановський, В. М. (2005). Конструктивно-технологічні принципи адаптизації транспортно-очисного комбінованого робочого органа коренезбиральних машин. *Сільськогосподарські машини*, 13, 18-24.
3. Барановський, В. М., Соломка, В. О., Онищенко, В. Б. (2001). Вибір параметрів при конструюванні гвинтового конвеєра. *Вісник ХДТУСГ*,

8(2), 209-215.

4. Grytsay, Yu. (2018). Analysis of technological processes and structural features of screw conveyors. *Scientific journal. Innovative solutions in modern science*, 2 (21), 17-32.

5. Viktor Baranovsky, Yury Gritsay, Sergey Marinenko. (2019). Experimental studies of the homogeneity coefficient of crushed particles of root crops. *Scientific Journal of the Ternopil National Technical University*, 2 (94), 80-89.

6. Baranovsky, V., Grytsay, Yu., Berezhenko, B. (2019). Experimental studies of the coefficient of crushing of root crops with a screw conveyor-crusher. *Scientific journal. Inovative solutions in modern science*, 4 (31), 20-36.

7. Барановський, В. М. (2013). Конструктивно-технологічні принципи адаптації транспортно-очисного комбінованого робочого органу коренезбиральних машин. *Сільськогосподарські машини*, 13, 18-24.

8. Барановський, В. М., Підгурський, М. І., Паньків, М. Р., Теслюк, В. В., Онищенко, В. Б. (2014). Основи розробки адаптованих транспортно-технологічних систем коренезбиральних машин. Тернопіль:ТНТУ ім. І. Пулюя.

9. Барановський, В. М., Соломка, В. О., Онищенко, В. Б. (2001). Вибір параметрів при конструюванні гвинтового конвеєра. *Вісник ХДТУСГ*, 8(2), 209-215.

10. Baranovsky, V., Truchanska, O., Pankiv, M., Bandura, V. (2020). Research of a contact impact of a root crop with a screw auger. *Research in Agricultural Engineering*, 66, 33-42.

11. Baranovsky, V., Pankiv, M., Dubchak, N. (2017). Experimental research of stripping the leaves from root crops. *Acta Technologica Agriculturae*, 20, 3, 69-73.

12. Baranovsky, V. M; Potapenko, M. V. (2017). Theoretical analysis of

the technological feed of lifted root crops. *INMATEH: Agricultural Engineering*, 51, 1/2017, 29-38.

13. Hevko, R. B., Baranovsky, V. M., Lyashuk, O. L., Pohrishchuk, B. V., Gumeniuk, Y. P., Klendii, O. M., Dobizha, N. V. (2018). The influence of bulk material flow on technical and economical performance of a screw conveyo. *INMATEH-Agricultural*, 56, 3, 175-184.

References:

1. Voytiuk, D. G., Baranovsky, V. M., Bulgakov, V. M. (2005). *Silskohospodarski mashyny. Osnovy teorii ta rozrakhunku: pidruchnyk ; za red. D. H. Voitiuka [Agricultural machines. Fundamentals of theory and calculation: textbook; for order. D. G. Wojtyuk]*. K.: Vyscha osvita [K .: Higher education]. [in Ukrainian].

2. Baranovsky, V. M. (2005). Konstruktyvno-tekhnologichni pryntsypy adaptyzatsii transportno-ochysnoho kombinovanoho robochoho orhana korenezbyralnykh mashyn. *Silskohospodarski mashyny [Structural and technological principles of adaptation of the transport-cleaning combined working body of the root machines]*. *Silskohospodarski mashyny [Agricultural machinery]*, no 13, 18-24. [in Ukrainian].

3. Baranovsky, V. M., Solomka, V. O., Onyshchenko, V. B. (2001). Vybir parametriv pry konstruiuvanni hvyntovoho konveiera [Choice of parameters when designing a screw conveyor]. *Visnyk KhDTUSH [CDTUSG Herald]*, no 8(2), 209-215. [in Ukrainian].

4. Grytsay, Yu. (2018). Analysis of technological processes and structural features of screw conveyors. *Scientific journal. Innovative solutions in modern science*, 2 (21), 17-32.

5. Viktor Baranovsky, Yury Gritsay, Sergey Marinenko. (2019). Experimental studies of the homogeneity coefficient of crushed particles of root crops. *Scientific Journal of the Ternopil National Technical University*, 2 (94), 80-89.

6. Baranovsky, V., Grytsay, Yu., Berezhenko, B. (2019). Experimental studies of the coefficient of crushing of root crops with a screw conveyor-crusher. *Scientific journal. Inovative solutions in modern science*, 4 (31), 20-36.
7. Baranovsky, V. M. (2013). Transportno-tehnolohichni systemy ochysnykh robochykh orhaniv adaptovanoi korenezbyralnoi mashyny [Transport-technological systems of cleaning working bodies of the adapted root harvesting machine]. *Silskohospodarski mashyny [Agricultural machinery]*, no 24, 18-29. [in Ukrainian].
8. Baranovsky, V. M., Pidgursky, M. I., Pankiv, M. R., Teslyuk, V. V., Onishchenko, V. B. (2014). *Osnovy rozrobky adaptovanykh transportno-tehnolohichnykh system korenezbyralnykh mashyn [Fundamentals of development of adapted transport-technological systems of root-harvesting machines]*. Ternopil : TNTU im. I. Puliuia [Ternopil: TNTU named after I. Pulyuya]. [in Ukrainian].
9. Baranovsky, V. M., Solomka, V. O., Onyshchenko, V. B. (2001). Vybir parametriv pry konstruiuvanni hvyntovoho konveiera [Choice of parameters when designing a screw conveyor]. *Visnyk KhDTUSH [CDTUSG Herald]*, no 8(2), 209-215. [in Ukrainian].
10. Baranovsky, V., Truchanska, O., Pankiv, M., Bandura, V. (2020). Research of a contact impact of a root crop with a screw auger. *Research in Agricultural Engineering*, 66, 33-42.
11. Baranovsky, V., Pankiv, M., Dubchak, N. (2017). Experimental research of stripping the leaves from root crops. *Acta Technologica Agriculturae*, 20, 3, 69-73.
12. Baranovsky, V. M., Potapenko, M. V. (2017). Theoretical analysis of the technological feed of lifted root crops. *INMATEH: Agricultural Engineering*, 51, 1/2017, 29–38.
13. Hevko, R. B., Baranovsky, V. M., Lyashuk, O. L., Pohrishchuk, B. V.,

Gumeniuk, Y. P., Klendii, O. M., Dobizha, N. V. (2018). The influence of bulk material flow on technical and economical performance of a screw conveyo. *INMATEH-Agricultural*, 56, 3/2018, 175-184.

Citation: Vitalii Pankiv (2023). EXPERIMENTAL STUDIES OF CONSUMER SPECIFIC COSTS CAPACITY OF THE SCREW CONVEYOR. New York. TK Meganom LLC. Innovative Solutions in Modern Science. 2(57). doi: 10.26886/2414-634X.2(57)2023.1

Copyright: Vitalii Pankiv ©. 2023. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.

II. HISTORICAL SCIENCES

DOI 10.26886/2414-634X.2(57)2023.2

UDC: 979

RIGHT BANK UKRAINE IN THE IMPERIAL EXPANSIONIST POLICY OF RUSSIA BEFORE THE SECOND DIVISION OF THE COMMONWEALTH IN 1793

Pavlo Khomenko, PhD student

<https://orcid.org/0000-0002-9263-1496>

e-mail: pashahomenko@ukr.net

The State Institution "Institute of World History of the National Academy of Sciences of Ukraine", Kiev

The article reveals the influence and foreign policy role of Russia before the second partition of the Polish-Lithuanian Commonwealth, shows the expansionist plans to reject Right-Bank Ukraine. Some aspects of state ideology as a fundamental theoretical basis and political strategy of modern Russia are analyzed. The development of Ukrainian territories in the conditions of prevailing Russian factors and their absorption by the empire is studied

Keywords: *Russian state ideology, section Polish-Lithuanian Commonwealth, geopolitics, Russian-Polish relations, annexation of Right Bank Ukraine, expansion.*

Introduction. In the conditions of the fight against Russian aggression, the preservation and reformation of Ukrainian statehood and its defense of its subjectivity in the modern globalized world, Russia represents the most dangerous external factor of socio-political and economic destabilization in Eastern European countries. The principles of such a policy are clearly reflected in the official Russian ideology, the

essence of which has remained unchanged for several centuries in the states that are territorially in close proximity to Russia, which must be clearly aware of the degree of real threats and seek ways of collective protection.

An attempt to explain the reason for such constancy can be traced in the works of a number of specialists, including Ya. Hrytsak, O. Sytin, M. Solonin, Yu. Afanasyev, B. Nemtsov, M. Kasyanov, A. Illarionov, A. Piontkovsky, S. Belkovsky, and others.

Therefore, the task of this work is to compare the fundamental foundations of modern Russian state ideology with the conceptual provisions of geopolitics. The most promising is the geopolitical approach to understanding the fundamental principles of the Russian state ideology, which has already been applied several times, but is far from exhaustive.

It was the second half of the 18th century, during which the geopolitical components of the Russian state (world level) were formed. Since this century, Russian foreign policy has been directed to Western Europe through Poland (Ukrainian territories) and further to the West. At the specified time, the foreign policy scads powerfully turned the vector of geopolitical priorities from domestic to foreign policy, from eastern to western directions.

All the economic efforts of the Russian Empire were directed to the development of the North-West region, which in the long run opened up the possibility of a strategic partnership with major European powers for the empire. In confirmation of this general line of the foreign policy of the Russian Empire, Catherine II in the "Order" of July 30, 1767 noted that Russia is a European state, the Russian people are a European people, and autocracy is the inviolable form of government on the geopolitical scale of the state.

The research methodology is based on the principles of historicism and objectivity accepted in the national historical science, a systematic analysis of the history of the divisions of Poland and Russia's participation in them. Consciously abandoning the nationally-limited approach and unproductive "moralization" formed in the historiography of divisions, the issue of the divisions of the Polish-Lithuanian Commonwealth is considered through the prism of geopolitics, in the context of the long-term crisis that occurred in various regions of Europe, the existence of cause-and-effect relationships that determined their nature and logic.

A geopolitical macro-analysis of the development of Russian-Polish relations within the framework of the evolution of the European system of international relations in the second half of the 18th century is combined with a micro-analysis of a wide range of events in the international and political life of Europe that accompanied the divisions of the Polish-Lithuanian Commonwealth.

Scientific development of questions. It is necessary to distinguish between the concepts of "Polish question" and "Polish affairs" in the Russian-language professional discourse. Polish affairs is a much broader concept, under which one can understand, firstly, the entire history of Poland, secondly, any foreign policy and international relations that connected and still connect countries and peoples with Poland and Poles, thirdly, the political interests of countries in Poland and attempts to manipulate Polish foreign and domestic policy

It is the third meaning of the concept of "Polish affairs" that was characteristic of the system of diplomatic relations that developed in Europe until the middle of the 18th century. For example, when Catherine II used the phrase "Polish affairs", she meant primarily the interests of the Russian state in the Polish-Lithuanian Commonwealth.

The Russian Empire was similar to the absolute majority of the known history of empires in that, firstly, it consisted of adjacent possessions and, secondly, it set itself the goal of at least partial absorption or integration of its peripheries [2, p.71]. Analyzing scientific works, we focus on the fact that Russian historians O.I. Yelyseeva and P.V. Stegnii, relying on official documents, archival materials and the achievements of historical science, in their sufficiently objective and well-considered studies traced how the official St. Petersburg, Russian diplomacy and leading Russian dignitaries step by step built doctrines and implemented visionary plans to expand the territory of the empire with the help of the divisions of the Polish-Lithuanian Commonwealth and the annexation of Right-Bank Ukraine [5, p. 24].

The autocracy carefully hid the true goals of its political course and real actions related to their implementation both in the issues of the geographical territory of Right Bank Ukraine and its indigenous population with all its propaganda, including the religious machine. The accession of Ukrainian lands to the Russian Empire was interpreted as the protection of the native inhabitants of the Right Bank from the arbitrariness that prevailed under the Polish-Lithuanian Commonwealth, and the policy of Russian autocracy in the region was implemented under the slogan of returning ancient "Russian" lands to the bosom of the state, providing assistance to fellow tribesmen by blood and faith.

Regarding as typologically incorrect the approach of the basic Russian national concept of M. S. Solovyov that Russia, participating in the divisions of the Polish-Lithuanian Commonwealth, only returned Ukrainian and Belarusian lands, without annexing even a fifth of the territory of native Poland. P. V. Stegnii convincingly proves that the strategy and tactics of Russian diplomacy were determined by several groups of factors - geographical location, growing military, economic

power and political influence of the Russian Empire, as well as based on the system of international relations [16, p. 37].

There are no differences in this with the justification of the main goal in the mentioned divisions of Catherine II made by M. M. Lukin back in the 30s of the last century, who tried not to miss her destiny [10, p. 35]. Moreover, the empress considered the southern, Black Sea direction as a priority, the acquisition of Crimea - a vital necessity, and the urgent task of Russian diplomacy, its main vector - turned to the southwest and ensuring the freedom of commercial navigation of Russia in the Black Sea.

With this, the scientist dispelled the myth about the forced actions of the Russian autocracy against the neighboring state and testifies that the division of the Polish-Lithuanian Commonwealth and the annexation of Right-Bank Ukraine were clearly planned and implemented at the most convenient time for Russia. As for the existence in pre-revolutionary and Soviet times of the position formulated by M. S. Solovyov, one can rather agree with another Russian historian D.A. Andreev, who defends the point of view that the autocracy represented a system of power that was unable to exist without the simultaneous generation of a mythical reality [1, p. 97].

The study of scientific works, numerous documentary materials, including archival materials and legal acts, gives grounds for asserting that the formation of the northwestern direction of the foreign policy of the Russian autocracy, in the epicenter of which was Right Bank Ukraine, took place over a long period of time. The beginning of its targeted development was in the 60s of the 18th century, when Russian troops helped the Poles deal with the participants of the Koliivshchyny. On the one hand, it was a manifestation of Russia's allied position, on the other - a sign of direct armed intervention in the internal affairs of a neighboring sovereign state. It was then that the Russians first showed an objective interest in the conditions and specifics of life in Right Bank Ukraine. And

with the return of the vector of foreign policy towards the Black Sea, the tsarist thought more and more about the plans and projects of its colonization.

The systematic attention of the official St. Petersburg to the Right Bank gained after the first division of the Polish-Lithuanian Commonwealth, when, having made efforts to establish Stanislav Augustus on the royal throne, Russia won the right to take care of the Orthodox population of the Eastern Kresas of the Polish-Lithuanian Commonwealth.

Therefore, the religious factor turned into a means of regular intervention in the internal life of the country and with its help it won supporters among Ukrainians. Such an arrangement was very beneficial for Russians, since "Russians" in the composition of the population of the Polish-Lithuanian Commonwealth made up almost 50 percent, while Poles and Lithuanians - about 38-40 percent [7, p. 9]. Moreover, tsarism got the opportunity to use Right Bank Ukraine as a bridgehead for military and political support for the implementation of the expansionist plans of the Russian Empire in the southern direction.

At the end of the 80s of the 18th century, the autocracy's political plans for Right Bank Ukraine entered a new phase due to several circumstances. First, the situation in Europe was changed by the French Revolution. At the end of the 18th century, the Russian cadet P.N. Milyukov wrote about its real influence on European countries, emphasizing that only Russia was better protected from it [12, p.40]. Secondly, the factors of the internal weakness of the Polish-Lithuanian Commonwealth and the deep crisis of its state-political system had a great influence on the development of events around Right-Bank Ukraine, due to the weakness of which it did not command significant respect for itself. At first, the neighbors looked at it as a convenient territory for asserting

their influence, and later as a kind of inn, in which everyone who has the necessary power can stay and manage [7, p.13]. The powerful neighbors - Austria, Prussia, and Russia managed it as in their provinces [8, p.16]. Thirdly, in Russia's implementation of the annexation of Right Bank Ukraine, the religious background played a special role, ensuring its painlessness [3, p.71]. Fourthly, Austria and Prussia showed a growing interest in the redistribution of spheres of influence, which, in turn, pushed them to an alliance with Russia against the Polish-Lithuanian Commonwealth. And, finally, the internal factor of the Polish-Lithuanian Commonwealth played not the least role: King Stanislav was oppressed not only by his neighbors, but also by his subjects [14, p. 208]

Let us emphasize that these plans were conceived at the highest state level. The first thing that Catherine II did was to involve her closest entourage and the military - the favorite of P.A. Zubov, adviser on international affairs O.O. Bezborodyk and Prince N.V. Repnina, who, being in the region, possessed the most information about what was happening in the eastern part of this country and had the opportunity to collect the necessary information and personally make the necessary proposals for the empress. At the second stage, the main content of which consisted of concrete steps to join the region, the circle of participants was expanded at the expense of direct executors and diplomats, including M.V. Kakhovsky and M. M. Krechetnikov, A. Morkov and I. Osterman. In the final phase, priority was given to members [15, p.123] of the secret committee and senior officials and governors-general, endowed with the right of legislative initiative.

This, on the one hand, made the incorporation policy more thoughtful, clear and realistic, on the other hand, its specific implementation became more and more dependent on subjective factors, in particular, on the personal beliefs of viceroys and governors-general. In the second and

third stages, the central issues of the political course of tsarism in the Right Bank were: transition from military and political expansion to taking control of the Russian army and administrative consolidation of its territory; integration of Right Bank Ukraine into the imperial political and legal space; consistent use of the large Ukrainian region as a new source of state treasury, significant improvement of the economic situation and expansion of the state's trade and economic opportunities, replenishment of recruits, food supply of the Russian army, as well as a military and economic bridgehead for further territorial expansion. A common feature of the last two stages was that the development and clarification of plans and tasks were carried out, as they say, on the march, that is, during the implementation of the incorporation policy [4, p. 73]. Rather, Catherine II's plans were more daring than well-thought-out. But in general, it can be stated with full responsibility that the implementation of the incorporation policy in Right-Bank Ukraine was not the result of a coincidence of certain circumstances. It was a conscious, independent, sufficiently motivated choice that reflected Russia's political and economic interests. The autocracy has been preparing for this for several decades and quite thoroughly. The empress, her closest entourage and the highest officials of Russia thought through everything to the smallest detail.

The fact that tsarism had already absorbed Left-Bank Ukraine, changing its vassal dependence to a colonial province, contributed significantly. In other words, he adapted his political course to the large Ukrainian region, transformed into an ordinary part of the Russian Empire. In addition, in St. Petersburg, it was taken into account that in Right Bank Ukraine, after the Cossack organization functioned as a separate political structure during the years 1690-1712, where the Cossack administration was headed by a hetman or commanding hetman, who was assisted in the administration by general officers, the restoration of state order took

place on its territory , characteristic of the rest of the lands of the Polish-Lithuanian Commonwealth [4, p. 85], which lasted until the end of the 18th century.

The object of Russian expansion in Right Bank Ukraine, which was part of the Polish-Lithuanian Commonwealth, was its geographical location and geopolitical position, extensive, fertile and naturally extremely rich lands [9, p. 11], profitable communication routes and the lack of reliable roads along the entire perimeter natural boundaries. Even during the Empress's trip to Left Bank Ukraine in 1787, rumors were spread among diplomats that 10 Russian regiments would enter Polish Ukraine. At that time, the border regions were filled with infantry and cavalry and equipped with artillery. It is not by chance that the French ambassador L. F. Segur was alarmed by the fact that the first minister of Russia had so much strength and courage that he could at his discretion pull troops into Poland, without waiting for the autocracy's permission and without notifying other ministers about it [14, p.76]. By displaying splendid regiments and surrounding the empress as she rode through the newly conquered territories led by Potemkin, the governor-general hoped to inflame her pride and inspire her desire and courage to venture on new conquests.

We find confirmation of this in the edition "Economic Statistics of Russia, compiled by V. Androsov", published in 1827, which emphasizes that "in the Kyiv province there are many rivers, but the land is not marshy, black, mixed with clay and sand in various ways and almost fertile everywhere", that the land of Podilska and Volyn provinces is hilly, although it has limestone particles, but it is extremely fertile [17, p.41].

The end of the Russian-Turkish war, the signing of the Jasi Peace Treaty on December 27, 1791 (January 9, 1792) and the return of the 120,000-strong Russian army through Right-Bank Ukraine became an

opportunity to take advantage of the weakness of the Polish-Lithuanian Commonwealth and to join Right-Bank Ukraine to Russia. About this, Catherine II wrote eloquently in a note to her favorite P. A. Zubov: "After everything is settled in the end, I want Prince N. V. Repnin to go to the main army, gather as many troops as possible - the number of which according to my calculations, it should be up to 130 thousand people - and headed with them to Polish Ukraine. If Austria and Prussia oppose it, then perhaps I will offer them either compensation or partition" [16, p. 259]. From this it follows that Russia: firstly, had a firm intention to continue expanding the territory of the state at the expense of Right Bank Ukraine; secondly, she chose the most convenient moment for the implementation of the expansionist plan, successfully taking advantage of the weakness of the Commonwealth of Nations and the interest of the allies; thirdly, by deploying a huge army, it left the Poles, not to mention the Ukrainians, any other choice than to be part of the Russian Empire. And the matter is not the book-like nature of the principles that were guided by Catherine II, but the deep insincerity that determined the ultimate goal of the entire campaign, seemingly lofty, but actually narrow both in terms of goals and in the choice of means for its implementation [11, p. 48]. Because one way or another, everything came down to the expansion of the metropolis at the expense of political control and economic benefits from the Right Bank.

This explanation confirms the development of events, starting with the drafting and signing in St. Petersburg on April 27, 1792 of the act of confederation initiated by Russia, the delivery of the declaration on the introduction of troops on May 7(18), 1792, on the authority of the empress, to Lithuanian Chancellor Khreptovich, the publication of the specified document, which played a special role in annexation of Ukrainian lands to the Russian Empire [15], a week later (May 14) F. Pototskyi was

proclaimed General Marshal of the Trade Confederation in the Podil city of Torgovytsia, and F.-K. Branytskyi and S. Rzhevuskii to the introduction of the 100,000-strong Russian army of M.V. Kahovskii and M.M. Krechetnikov on the territory of the Right Bank and Lithuania under the slogan of helping to restore old Polish freedoms.

Having occupied Ukraine, Russia did not wait for the official signing of the agreement on the division of the Polish-Lithuanian Commonwealth. By the middle of the summer of 1792, specific intentions for the implementation of the expansionist course were developed for him. On August 13, the personal secretary of the empress and her chief adviser on foreign affairs O. O. Bezborodko [16, p.43] defined the tasks of the autocracy as follows: "we need to sort out only one thing: first of all, what should we appropriate decently?" Second, how to implement it? And thirdly, consider the intentions of our allies with our interests and with the system of common policy" [3]. Less than a month later, on September 4, 1792, Catherine II summoned infantry general M. M. Krechetnikov to the capital and handed him a rescript with specific instructions on how to act in the region in the current situation.

Conclusions. With the annexation of Right-Bank Ukraine, the autocracy faced the task of legitimizing and finally consolidating Russian power and, by extending the imperial administrative-territorial structure to its territory, to strengthen Russian statehood on its territory in order to use its potential in the internal and external policy of the empire. The formation and resolution of the goals and objectives of the military-political support of the imperial incorporation policy were mainly influenced by two circumstances. First, it was a transition period for Right-Bank Ukraine: de jure it became part of the new metropolis, and de facto continued to be under the predominant Polish influence for a long time. The Russian autocracy was fully aware that among the inhabitants of the region,

especially among Poles and conscious Ukrainians, a "double" or "multilayered" self-identification prevailed, when, figuratively speaking, the personality was not properly "centered." At the right time, this could cause great fluctuations in public sentiment both toward tsarism and nostalgia for the past. The Russian government was always terribly afraid of the specter of Ukrainian separatism and deeply distrusted Ukrainians [15, p.53]. Any serious socio-political conflict could become a threat not only to the power structures, but also to the newly formed integrity of the Russian state in its southwestern direction. Hence the need to control the socio-political situation and moods in the Right Bank, forcefully impose one's will and preserve the internal political stability of the region thanks to the military presence.

References:

1. Andreev D. A. (2003). Razmyishleniya amerikanskogo istorika o "stsenariyah vlasti" v tsarskoy Rossii [Reflections of an American Historian on "Scenarios of Power" in Tsarist Russia]. Voprosyi istorii. 10. 97-169 [in Russian]
2. Bekker S. (2004). Rossiya i kontsept imperii [Russia and the concept of empire]. Novaya imperskaya istoriya postsovetskogo prostranstva – New imperial history of the post-Soviet space I. V. Gerasimova (Ed.). Kazan [in Russian]
3. Bovua, Daniel. (2007). Rosiiska vlada i polska shliakhta v Ukraini 1793-1830 rr. [Russian government and Polish gentry in Ukraine 1793-1830]. (Borysiuk Z., Trans). Lviv: Kalvariia. 294 [in Ukrainian].
4. Horobets V. M. (2000). Politychnyi ustroi ukrainskykh zemel druhoi polovyny XVII – XVIII stolit: Hetmanshchyna, Zaporozhzhia, Slobozhanshchyna, Pravoberezhna Ukraina (sproba strukturno-funktsionalnoho analizu [Political system of the Ukrainian lands of the

other half of the 17th - 18th centuries: Hetmanate, Zaporozhye, Slobozhanshchyna, Right-bank Ukraine (a test of structural and functional analysis]. Kyiv: Instytut istorii Ukrainy NAN Ukrainy [in Ukrainian]

5. Eliseeva O. I. (2000). Geopoliticheskie proekty G.A. Potemkina [Geopoliticheskie proekty G. A. Potemkina] A. N. Saharov (Ed.) Moskva. 342 [in Russian]

6. Zalizniak L. (2002). Istoriia Polshchi: Vid naidavnishykh chasiv do nashykh dniv [History of Poland: From the last hours to the present day]. Krykun M. (Ed.) Lviv. 242 [in Ukrainian]

7. Ilenko A. K. (1898). Nachalo kontsa Polshi. Vvedenie v istoriyu borby za ob'edinenie Rossii pri imperatritse Ekaterine Velikoy [Beginning of the end of Poland. Introduction to the history of the struggle for the unification of Russia under Empress Catherine the Great] Geisman V. A. (Ed.) Saint Petersburg [in Russian]

8. Kovalenko L. A. (1973). Velyka frantsuzska burzhuazna revoliutsiia i hromadsko-politychni rukhy na Ukraini v kintsi XVIII st. [The great French bourgeois revolution and social and political upheavals in Ukraine in the late 18th century]. Kyiv: [in Ukrainian]

9. Levinskiy V. (1917). Tsarskaya Rossiya i ukraïnskiy vopros [Tsarist Russia and the Ukrainian question] Geneva. 120 [in Russian]

10. Lukin N. (1937) Tsarizm i Frantsuzskaya burzhuaznaya revolyutsiya 1789 g. po donesenyam I. M. Simolina [Tsarism and the French bourgeois revolution of 1789 according to the reports of I. M. Simolin] Literaturnoe nasledstvo – Literaturnoe heritage. (Vols. 29-30) Moskva p. 345 [in Russian]

11. Lyutsh A. (1910). Russkiy absolyutizm XVIII veka [Russian absolutism of the 18th century] Itogi XVIII veka v Rossii. Vvedenie v russkuyu istoriyu XIX veka – Results of the 18th century in Russia.

Introduction to Russian history of the 19th century Moskva 501 [in Russian]

12. Milyukov P. N. (1903). Ocherki po istorii russkoy kulturyi [Essays on the history of Russian culture] Sankt Peterburg, part 3, issue I, 374 [in Russian]

13. Gorkina, A. P. & Zaytseva, V. M. (Ed.). (1998) Rossiya: Entsiklopedicheskiy spravochnik [Russia: Encyclopedic reference book] Moskva: Drofa. 121 [in Russian]

14. Segyur L.-F. (1989). Zapiski o prebyivanii v Rossii v tsarstvovanie Ekateriny II [Russia: Encyclopedic reference book] Rossiya v XVIII v. glazami inostrantsev – Russia in the 18th century through the eyes of foreigners Leningrad.: Lenizdat. 438 [in Russian]

15. Symonenko R. H. (2005). Bezborodko Oleksandr Andriiovych [Bezborodko Oleksandr Andriiovych] Smolii V. A. (Eds.), Entsyklopediia istorii Ukrainy – Encyclopedia of History of Ukraine, (Vols. 1). Kyiv.: Naukova dumka. 212 [in Ukrainian]

16. Stegnyy P. V. (2002). Razdelyi Polshi i diplomatiya Ekateriny II. 1772. 1793. 1795 [Partitions of Poland and diplomacy of Catherine II]. Moscow: Mezhdunarodnyie otnosheniya. 696 [in Russian]

17. Hozyaystvennaya statistika Rossii, sostavlennaya V. Androsovyim (1827) [Economic statistics of Russia compiled by V. Androsov] (Vols.1-4). Moscow [in Russian]

Citation: Pavlo Khomenko (2023). RIGHT BANK UKRAINE IN THE IMPERIAL EXPANSIONIST POLICY OF RUSSIA BEFORE THE SECOND DIVISION OF THE COMMONWEALTH IN 1793. New York. TK Meganom LLC. Innovative Solutions in Modern Science. 2(57). doi: 10.26886/2414-634X.2(57)2023.2

Copyright: Pavlo Khomenko ©. 2023. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.

III. PEDAGOGICAL SCIENCES

DOI 10.26886/2414-634X.2(57)2023.3

UDC: 371.398:378.147

THE CURRENT CONDITIONS OF THE PHYSICAL READINESS OF ARMOURED INFANTRY FUTURE OFFICERS OF THE ARMY FOR PROFESSIONAL ACTIVITIES

Denys Konovalov

<https://orcid.org/0000-0002-8563-1121>

e-mail: denkon93@ukr.net

Ivan Cherniakhovskyi National Defense University of Ukraine, Kyiv,
Ukraine

Oleksandr Ternovyi

<https://orcid.org/0000-0003-2790-7262>

e-mail: nick777nike@gmail.com

Ivan Cherniakhovskyi National Defense University of Ukraine, Kyiv,
Ukraine

The article presents the results of the descriptive pedagogical experiment. This experiment shows us the current conditions of the formation of the physical readiness of armored infantry future officers of the army for professional activities. Also, we defined the algorithm for determining physical readiness according to the following components: value-motivational, cognitive, behavioral-active, individual-mental and subject. With the help of these components, we determined four levels of formation of their physical readiness. These levels are called – low, sufficient, medium and high. The study was conducted at the National Academy of Land Forces of Ukraine named after Hetman Petro Sagaidachny.

It was found that future officers have a low and sufficient level of formation in terms of behavioral and cognitive components.

According to the results of the descriptive pedagogical experiment, it was proved that the respondents' low and sufficient level of physical readiness is exaggerating. We also clarified the importance of introducing additional pedagogical conditions for the formation of physical readiness of armoured infantry future officers.

Key words: *condition, formation, diagnostic competence, future officers, ascertaining pedagogical experiment, criteria, components, indicators, levels, research methods.*

Коновалов Д. О., Терновий О. Сучасний стан сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів механізованих військ Сухопутних військ до професійної діяльності/ Національний університет оборони України імені Івана Черняховського, Україна, Київ

У статті представлені результати констатувального етапу педагогічного експерименту щодо сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів механізованих військ Сухопутних військ до професійної діяльності та висвітлено алгоритм її визначення за такими компонентами: ціннісно-мотиваційним, когнітивним, поведінково-діяльним, індивідуально-психічним і суб'єктивним. За їх допомогою визначили рівні сформованості їх фізичної готовності – низький, достатній, середній і високий. Дослідження проводилося з майбутніми офіцерами механізованих військ Сухопутних військ у Національній Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

З'ясовано, що за поведінково-діяльним і когнітивним компонентами майбутні офіцери мають низький і достатній рівень сформованості.

Доведено за результатами констатувального етапу експерименту, що низький і достатній рівень сформованості фізичної готовності у респондентів перебільшує і відповідно з'ясовано необхідність упровадження додаткових педагогічних умов її формування на формувальному етапі педагогічного експерименту.

***Ключові слова:** стан, сформованість, діагностувальна компетентність, майбутні офіцери, констатувальний педагогічний експеримент, критерії, компоненти, показники, рівні, методи дослідження.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язку із важливими науковими і практичними завданнями. Актуальність проблеми формування фізичної готовності майбутніх офіцерів механізованих військ Сухопутних військ (далі – майбутніх офіцерів) до професійної діяльності може бути підтверджена експериментальною перевіркою – констатувальним педагогічним експериментом, що дозволить експериментальним методом обґрунтувати та впевнитись у безпомилковості наукового напрямку дослідження та розробити методику формувального експерименту щодо її формування. Так, педагогічний експеримент дозволяє отримати нові практичні знання та емпіричні факти щодо предмета дослідження у спеціально створених і контрольованих дослідником експериментальних умовах. Відповідно встановлюється причинно-наслідкові зв'язки щодо фіксації змін у предметі дослідження за рахунок маніпуляції однією або кількома експериментальними умовами та чинниками. Крім того, головною метою педагогічного експерименту є підтвердження або спростування відповідної наукової (статистичної) гіпотези.

Мета статті – визначити стан сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів механізованих військ Сухопутних військ до професійної діяльності на констатувальному етапі педагогічного експерименту.

Виклад основного матеріалу з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Експеримент (від лат. *experimentum* – випробовую) – форма пізнання об’єктивної дійсності, один із основних методів наукового дослідження, у т.ч. військово-педагогічних явищ. У ході експерименту дослідник створює специфічні експериментальні умови у педагогічному процесі згідно з його дослідницьким задумом, щоб його реалізувати, організувати цілеспрямоване спостереження за ним і чітко зафіксувати його хід і результати.

За умовами проведення педагогічний експеримент класифікують на природний і лабораторний, а за метою – на констатувальний (діагностичний, контрольний), формувальний (перетворювальний) і контрольний.[3, с. 350–364].

Для визначення сучасного стану сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів протягом 2022-2023 рр. було проведено констатувальний етап педагогічного експерименту. Аналіз її сформованості здійснювався за ціннісно-мотиваційним, когнітивним, поведінково-діяльним, індивідуально-психічним і суб’єктивним компонентами [4].

У ході проведення констатувального етапу педагогічного експерименту з’ясовано методичні та практичні, а також частковотеоретичні аспекти фізичної готовності майбутніх офіцерів механізованих військ, і з урахуванням вимог системного, компетентнісного, контекстного та суб’єктивно-діяльнісного методологічних підходів, а також до структури фізичної готовності офіцерів було визначено критерії діагностування її сформованості [1]. У

процесі їх виокремлення враховано рекомендації науковців до виокремлення мінімального обсягу критеріїв оцінювання сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів та визначено ціннісно-мотиваційний, інтелектуальний, діяльнісний, психологічний і суб'єктний критерії діагностування сформованості її компонентів на основі використання багаторівневого аналізу.

Вважаємо, що ці критерії мають бути обов'язково конкретизовані відповідними показниками в залежності від посади та функціональних обов'язків, які виконуватиме певний офіцер. З урахуванням цього методологічного положення нами виокремлено такі критерії діагностування сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів:

1) ціннісно-мотиваційний критерій, показниками якого є фізкультурні цінності, мотивація здорового способу життя, як основа успішної майбутньої військово-професійної діяльності;

2) інтелектуальний – знання про майбутню військово-професійну діяльність, теоретичні та практичні знання щодо фізичної підготовленості та готовності до військово-професійної діяльності та знання щодо методичних прийомів, методик і засобів підтримання свого фізичної готовності майбутніх офіцерів;

3) діяльнісний – фізична здатність майбутніх офіцерів до успішної реалізації посадових компетенцій у складних умовах військово-професійної діяльності, оптимально застосовувати на практиці знання зі фізичної підготовки, практичні фізичні навички та вміння, здатність підтримувати фізичну працездатність і готовність в екстремальних умовах військово-професійної діяльності, здійснювати самоаналіз її сформованості, стійко переносити фізичні навантаження та їх систематично контролювати та корегувати;

4) психологічний – професійна фізична витривалість та фізичні

якості – сила, швидкість, спритність, які дають можливість майбутньому офіцеру підтримувати оптимальний рівень фізичної працездатності досить тривалий час, забезпечувати можливість переносити великі обсяги фізичних навантажень у ході виконання бойових завдань;

5) суб'єктний – об'єктивна самооцінка як елемент самоствавлення до своєї фізичної підготовленості, фізичної готовності до військово-професійної діяльності, [2]рефлексивність, відповідальність і професійна суб'єктність.

Оскільки всі вищеперелічені якості мають бути сформовані у майбутнього офіцера механізованих військ, то, безумно, структура фахових дисциплін «фізичне виховання, спеціальна фізична підготовка і спорт» має бути здатним до їх формування та розвитку.

Мета констатувального етапу педагогічного експерименту полягала в з'ясуванні стану сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів до майбутньої військово-професійної діяльності.

На основі отриманих експериментальних результатів необхідно здійснити такі дії:

– з'ясувати дійсний стан фізичної готовності майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності;

– обґрунтування необхідності її формування в процесі набуття військово-професійної освіти в ВВНЗ;

– здійснити формування експериментальних (далі – ЕГ) і контрольних груп (далі – КГ) курсантів для проведення формувального експерименту тощо.

Генеральна сукупність досліджуваної категорії складає 50 курсантів на 2 курсіу Національній Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (далі – Академія), відповідно вибіркова сукупність буде достатньо мала. У діагностуванні брали участь по 50

курсантів² і³ курсів факультету “Бойового застосування військ” Академії. З ними буде проведений паралельний педагогічний експеримент, в якому є як експериментальна, так і контрольна групи. Після його проведення буде доведення або спростування експериментальної гіпотези щодо порівняння стану сформованості фізичної готовності одними і тими ж критеріями і показниками її діагностування.

В основу визначення стану сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів механізованих військ із урахуванням специфіки їх військово-професійної діяльності, а також наших дослідницьких завдань було покладено розроблену нами методику діагностування за ціннісно-мотиваційним, інтелектуальним, діяльнісним, психологічним і суб'єктивним критеріями. Для їх застосування нами створена батарея тестів, яка включає такі методики:

– методика для діагностування мотивації діяльності за К. Замфір у модифікації А. Реана;

– методика С. Бубнова «Діагностика реальної структури ціннісних орієнтацій особистості» для з'ясування їх ціннісних орієнтацій;

– авторський тест на визначення рівнів військово-професійних знань досліджуваних про майбутню військово-професійну діяльність;

– авторський тест на визначення теоретичних і практичних знань щодо фізичної підготовленості та готовності майбутніх офіцерів;

– авторський тест на визначення рівнів знань щодо методичних прийомів, методик і засобів підтримання своєї фізичної готовності як майбутнього суб'єкта управлінської діяльності;

– загальна контрольна вправа на єдиній смузі перешкод (перевірка рівня сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів відповідно до Інструкції фізичної підготовки в системі МО

України № 225 від 05.08.2021 року);

– марш-кидок на 5 (10) км (перевірка рівня сформованості якостей відповідно до Інструкції фізичної підготовки в системі МО України № 225 від 05.08.2021 року);

– рукопашний бій (перевірка рівня сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів відповідно до Інструкції фізичної підготовки в системі МО України № 225 від 05.08.2021 року);

– різні види витривалості (перевірка рівня сформованості професійної витривалості відповідно до Інструкції фізичної підготовки в системі МО України № 225 від 05.08.2021 року);

– фізичні якості – сила, швидкість, спритність (перевірка рівня їх сформованості відповідно до Інструкції фізичної підготовки в системі МО України № 225 від 05.08.2021 року);

– методика М. Щукиної «Оцінка рівня розвиненості суб'єктності особистості» для з'ясування суб'єктних проявів досліджуваних;

– методика Дж. Роттера «Локус контролю» для з'ясування відповідальності досліджуваних;

– методика Дембо-Рубінштейна «Самооцінка особистості» для з'ясування їх самооцінки;

– методика А. Карпова «Оцінка рефлексивності» для діагностування їх рефлексивності.

Діагностування рівнів сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів механізованих військ Сухопутних військ за обраними методиками мали різні шкали. У зв'язку з цим для визначення об'єктивних результатів педагогічного експерименту всі результати за обраними методиками співвідносилися з узагальненою 100 бальною шкалою оцінювання згідно зі Європейською системою перекладу та накопичення балів.

Зокрема так:

90-100 балів – високий рівень сформованості певного компонента фізичної готовності у досліджуваних;

74-89 балів – середній рівень сформованості, відповідно;

60-73 балів – достатній рівень сформованості, відповідно;

35-59 балів – низький рівень сформованості, відповідно.

Нами було визначено рівні сформованості за кожним компонентом фізичної готовності у досліджуваних, який пропонуємо порахувати за формулою визначення середнього значення сукупності (1):

$$R_k = p_1 + p_2 + p_3 + p_4 + p_5 / N, (1)$$

де: R_k – рівень сформованості компонента фізичної готовності;

p_1, p_2, p_3, p_4, p_5 – шкали вимірювання компонента;

N – загальна кількість шкал.

Для отримання результатів зрізу констатувального етапу педагогічного експерименту щодо сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності було використано формулу, за якою визначили рівні сформованості її компонентів – ціннісно-мотиваційного, когнітивного, поведінково-діяльнісного, індивідуально-психічного та суб'єктного. Вони взаємопов'язані та взаємозумовлені між собою та впливають формування один на одного (2):

$$I_{\text{комп.}} = (R_{\text{цм}} + R_k + R_{\text{пд}} + R_{\text{ін}} + R_c) / 5, (2)$$

де: $I_{\text{комп.}}$ – інтегральний рівень сформованості фізичної готовності;

$R_{\text{цм}}$ – рівень сформованості фізичної готовності за ціннісно-мотиваційним компонентом;

R_k – рівень сформованості – за когнітивним компонентом;

$R_{\text{пд}}$ – рівень сформованості – за поведінково-діяльнісним компонентом;

$R_{\text{ін}}$ – рівень сформованості – за індивідуально-психічним

компонентом;

R_c – рівень сформованості – за суб'єктивним компонентом.

Отримані результати дають можливість з'ясувати те, наскільки у респондентів сформована фізична готовність до військово-професійної готовності. Для їх визначення була використана бальна оцінка від 35 до 10 де:

90-100 – високий рівень сформованості;

74-89 – середній рівень сформованості;

60-73 – достатній рівень сформованості;

35-59 – низький рівень сформованості.

При розрахунку рівнів $R_{цм}$, R_k , $R_{пд}$, $R_{іп}$, R_c результати за кожним компонентом сумуються та діляться на їх кількість, після цього отримуємо загальний рівень сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності.

Отже, перейдемо до аналізу результатів констатувального діагностування рівнів її сформованості згідно зі виокремленими компонентами та визначеними рівнями. Результати діагностування презентовано у таблицях 3.1–3.6 і на рисунках 3.1–3.5.

Для визначення рівнів сформованості ціннісно-мотиваційного компонента було проведено тестування, а отримані результати висвітлені в табл. 3.1 і рис. 3.1. За результатами аналізу її сформованості 50% (25 курсантів) мають низький рівень, 26% (13 курсантів) – достатній, 16% (8 курсантів) – середній, 8% (4 курсанта) – високий, відповідно.

Таблиця 3.1

Рівні сформованості ціннісно-мотиваційного компонента

Зміст ціннісно-мотиваційного компонента	Усього осіб	Рівні сформованості							
		низький		достатній		середній		високий	
		осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%
цінності до здорового способу життя	50	26	52	12	24	9	18	3	6
мотивація до фізичної готовності	50	24	48	14	28	7	14	5	10
за компонент	50	25	50	13	26	8	16	4	8

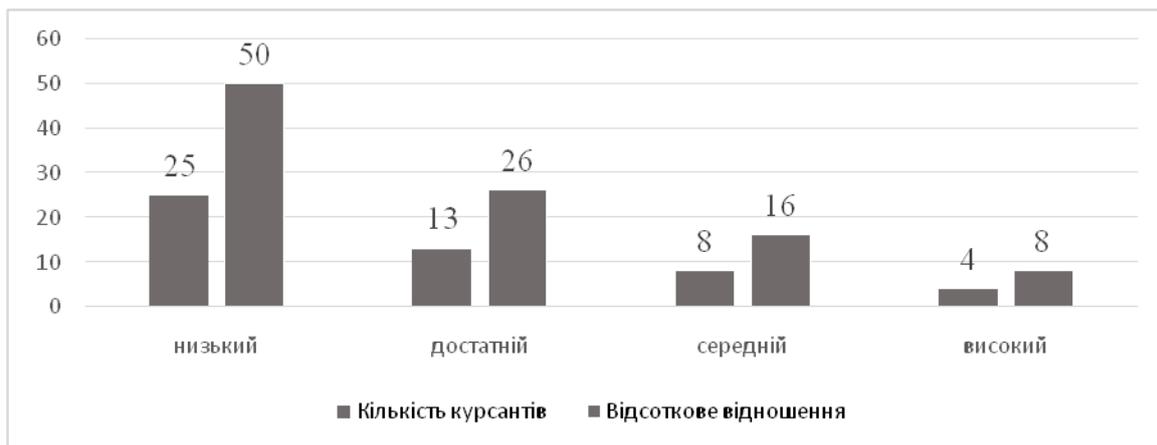

Рис. 3.1. Сформованість ціннісно-мотиваційного компонента фізичної готовності майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності

Це свідчить про те, що ціннісно-мотиваційний компонент майбутніх офіцерів майже не сформований, аз урахуванням низького та достатнього рівнів її сформованості можемо констатувати, що у 76 % є необхідність формування цінностей і мотивації здорового способу життя та цілеспрямованого формування своєї фізичної готовності як суб'єкта військово-професійної діяльності, усвідомленню, що в країні війна, і щоб перемогти ворога майбутнім офіцерам потрібно як

вивчати тактику ведення бою, вогневу підготовку, такі необхідно бути мотивованим до фізичної готовності, до здорового способу життя.

Для оцінювання когнітивного компонента майбутніх офіцерів було розроблені тестові завдання з 70 запитань, які дали змогу визначити стан його сформованості. Так, узагальнення отриманих результатів (табл. 3.2 і рис. 3.2) дає можливість підсумувати, що, 60% (30 курсантів) мають низький рівень, 16% (8 курсантів) – достатній, 16% (8 курсантів) – середній, 8 % (4 курсанта) – високий. Такі результати дають можливість зробити висновок, що майбутнім офіцерам потрібно детальніше з'ясувати теоретичні і практичні знання, на яких ґрунтуються основи їх фізичної готовності, знання про здоровий спосіб життя і чим він досягається, а також практичні знання щодо форм, методів і засобів формування своєї фізичної готовності до військово-професійної діяльності.

Таблиця 3.2

Рівні сформованості когнітивного компонента

Зміст когнітивного компонента	Усього осіб	Рівні сформованості							
		низький		достатній		середній		високий	
		осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%
знання про здоровий спосіб життя	50	30	60	9	18	7	14	4	8
теоретичні та практичні знання щодо фізичної підготовленості та готовності	50	31	62	7	12	8	20	4	6
знання щодо методичних прийомів, методик і засобів підтримання фізичної готовності	50	29	58	8	16	9	18	4	8
усього за компонент	50	30	60	8	16	8	16	4	8

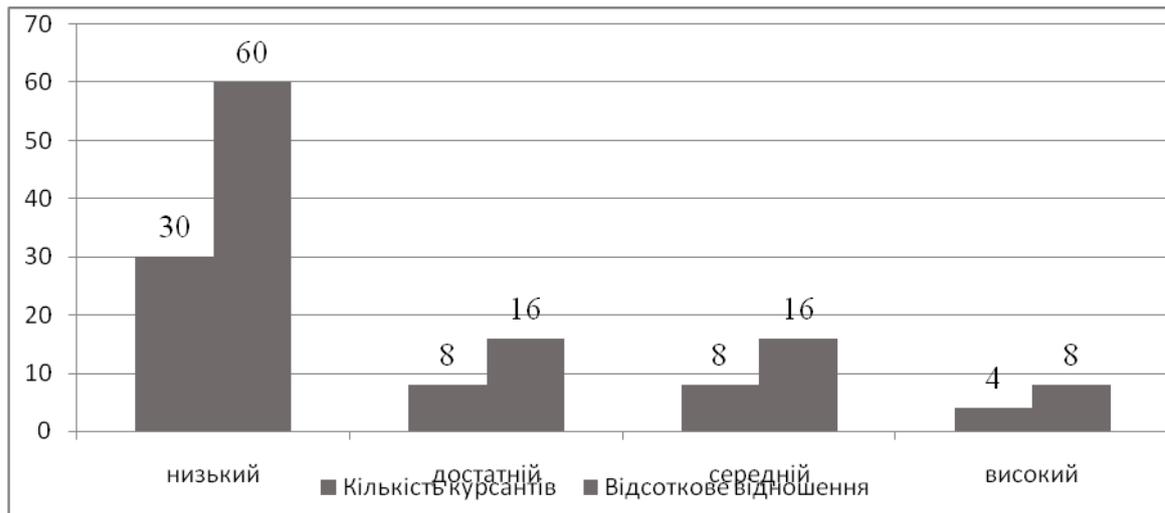

Рис. 3.2. Сформованість когнітивного компонента фізичної готовності майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності

Для оцінювання поведінково-діяльнісного компонента фізичної готовності досліджуваних було розроблено та запропоновано виконати вправи відповідно до Інструкції з фізичної підготовки в системі МО України № 225: загальна контрольна вправа на єдиній смузі перешкод, марш-кидок на 5(10)км, рукопашний бій, що дало змогу визначити стан його сформованості. Аналіз результатів діагностування поведінково-діяльнісного компонента показує (табл. 3.3 і рис. 3.3), що 62% (31 курсант) мають низький рівень сформованості, 14% (7 курсантів) – достатній, 14% (7 курсантів) – середній, 10 % (5 курсанта) – високий.

Отже, з урахуванням низького та достатнього рівнів сформованості поведінково-діяльнісного компонента майбутніх офіцерів можемо констатувати, що у 76% є необхідність формувати фізичну готовність до успішної реалізації посадових компетенцій у складних умовах військово-професійної діяльності, а також щоб

успішно застосовувати на практиці знання зі фізичної підготовки, сформовані практичні фізичні навички та вміння.

Таблиця 3.3

Рівні сформованості поведінково-діяльнісного компонента

Зміст поведінково-діяльнісного компонента	Усього осіб	Рівні сформованості							
		низький		достатній		середній		високий	
		осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%
Загальна контрольна вправа на єдиній смузі перешкод (ЗКВ 400 м)	50	32	64	4	8	8	16	6	12
Марш-кидок на 5 (10) км	50	31	62	9	18	6	12	4	8
Рукопашний бій	50	30	60	8	16	7	14	5	10
Усього за компонент	50	31	62	7	14	7	14	5	10

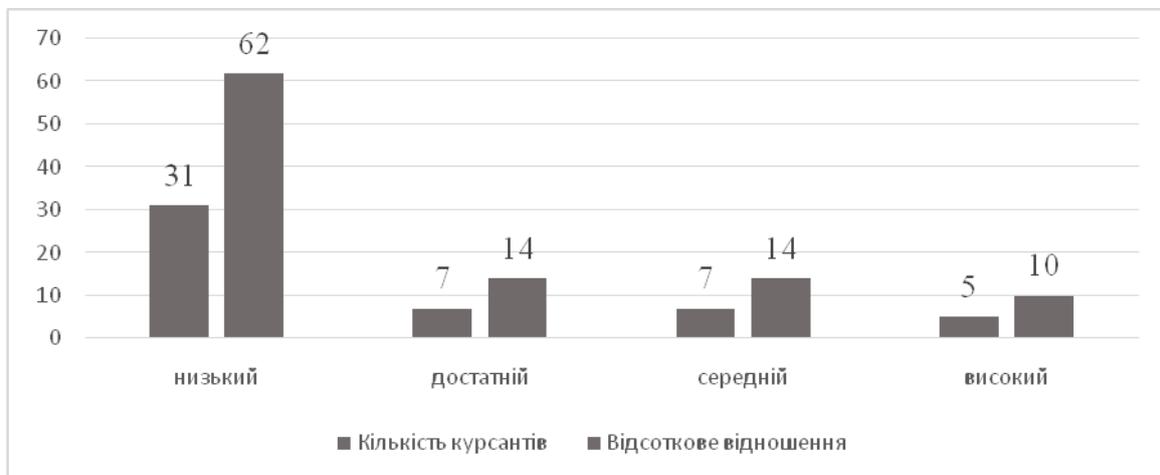

Рис. 3.3. Сформованість поведінково-діяльнісного компонента майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності

Для оцінювання сформованості індивідуально-психічного компонента досліджуваних був проведений комплексний зріз їх фізичної підготовленості відповідно до Інструкції з фізичної підготовки в системі МО України № 225: підтягування на перекладині, згинання

розгинання рук в упорі лежачи, біг на 100м, біг на 400м, човниковий біг 10х10м, 2000м, 3000м. Отримані результати свідчать (табл. 3.4 і рис. 3.4), що його сформованість має опосередкований результат, а саме 36% (18 курсантів) має низький рівень, 22% (11 курсантів) – достатній, 17% (8 курсантів) – середній, 25% (13 курсантів) – високий. Такі результати дають змогу зробити висновок, що індивідуально-психічні якості розвинені не погано, але має місце й для удосконалення.

Таблиця 3.4

Рівні сформованості індивідуально-психічного компонента

Зміст індивідуально-психічного компонента	Усього осіб	Рівні сформованості							
		низький		достатній		середній		високий	
		осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%
різні види витривалості	50	19	38	11	22	8	16	12	24
фізична якість: сила, швидкість, спритність	50	17	34	11	22	8	16	14	28
усього за компонент	50	18	36	11	22	8	17	13	25

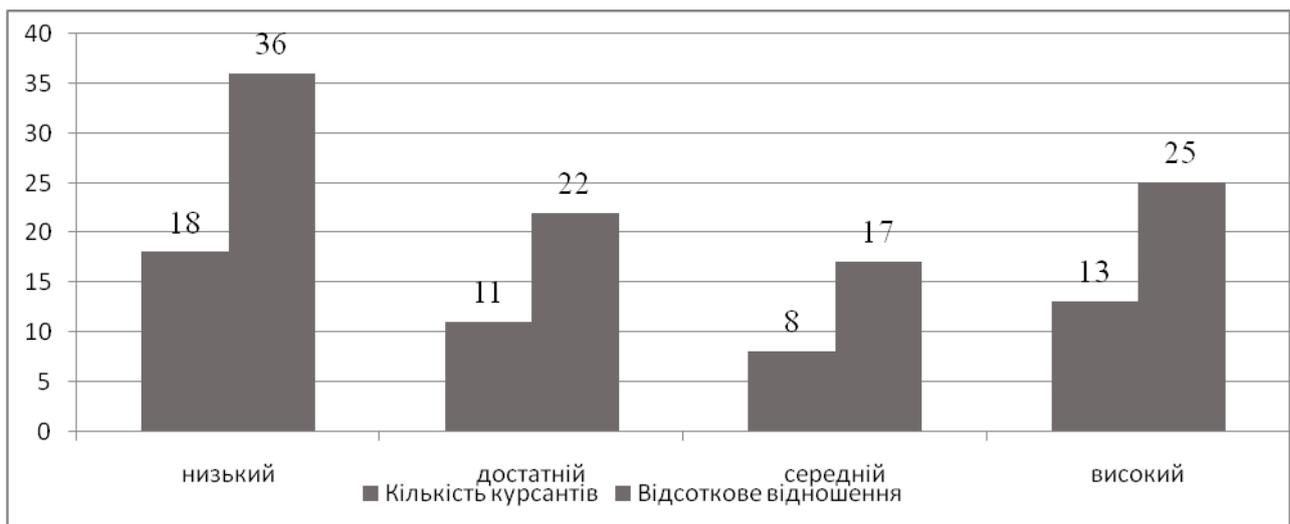

Рис. 3.4. Сформованість індивідуально-психічного компонента майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності

Для оцінювання сформованості суб'єктного компонента респондентів були застосовані стандартні методики. Результати аналізу отриманих результатів свідчать (табл. 3.5 і рис. 3.5) про те, що переважна кількість респондентів мають низький і достатній рівень сформованості цього компонента. Зокрема, 40% (20 курсантів) мають низький рівень, 22% (11 курсантів) – достатній, 22% (11 курсантів) – середній, 16% (8 курсантів) – високий.

Отже, з урахуванням низького та достатнього рівнів сформованості суб'єктного компонента майбутніх офіцерів можемо констатувати, що у 62% є необхідність формувати їх професійне ставлення до свого військового фаху, здатність сприймати себе як суб'єкта військово-професійної діяльності, усвідомлення необхідності формування та підтримання своєї фізичної готовності до військово-професійної діяльності, оцінювати її, здатність визначати та підтримувати свій фізичний стан, як військового професіонала.

Таблиця 3.5

Рівні сформованості суб'єктного компонента

Зміст суб'єктного компонента	Усього осіб	Рівні сформованості							
		низький		достатній		середній		високий	
		осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%
суб'єктність	50	21	42	11	22	10	20	8	16
відповідальність	50	20	40	10	20	13	26	7	14
самооцінка	50	19	38	12	24	9	18	10	20
рефлексивність	50	20	40	11	22	12	24	7	14
усього за компонент	50	20	40	11	22	11	22	8	16

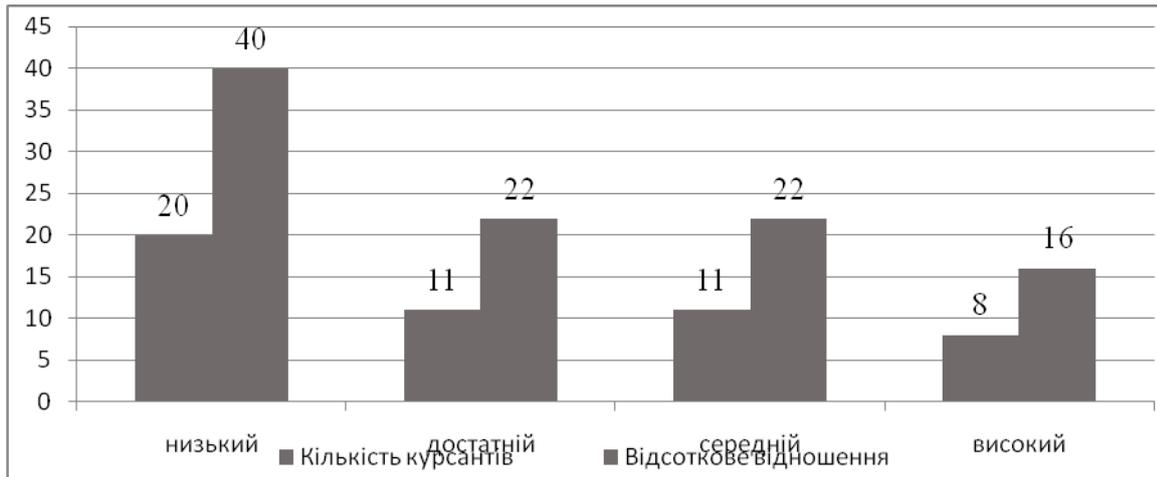

Рис. 3.5. Сформованість суб'єктного компонента майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності

На основі узагальнення вищевикладеного експериментального матеріалу можна виокремити головну тенденцію в сформованості фізичної готовності досліджуваних – у майбутніх офіцерів мається переважно низький і середній рівні сформованості за всіма її компонентами.

Таким чином, на основі обрахування статистичних даних щодо сформованості компонентів фізичної готовності майбутніх офіцерів до професійної діяльності було отримано зведені результати щодо їх рівнів (табл. 3.6 і рис. 3.6), зокрема, у 49,4% (24 курсанта) він складає низький рівень, 20,32% (10 курсантів) – достатній, 17,06% (9 курсантів) – середній, 13% (7 курсантів) – високий.

Таблиця 3.6

Рівні сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів механізованих військ Сухопутних військ на констатувальному етапі педагогічного експерименту

Компоненти	Усього осіб	Рівні сформованості							
		низький		достатній		середній		високий	
		осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%
ціннісно-мотиваційний	50	25	50	13	26	8	16	4	8
когнітивний	50	30	60	8	16	8	16	4	8
поведінково-діяльнісний	50	31	62	7	14	7	14	5	10
індивідуально-психічний	50	18	36	11	22	8	17	13	25
суб'єктний	50	20	40	11	22	11	22	8	16
сформованість у цілому	50	24	49,6	10	20	9	17	7	13,4

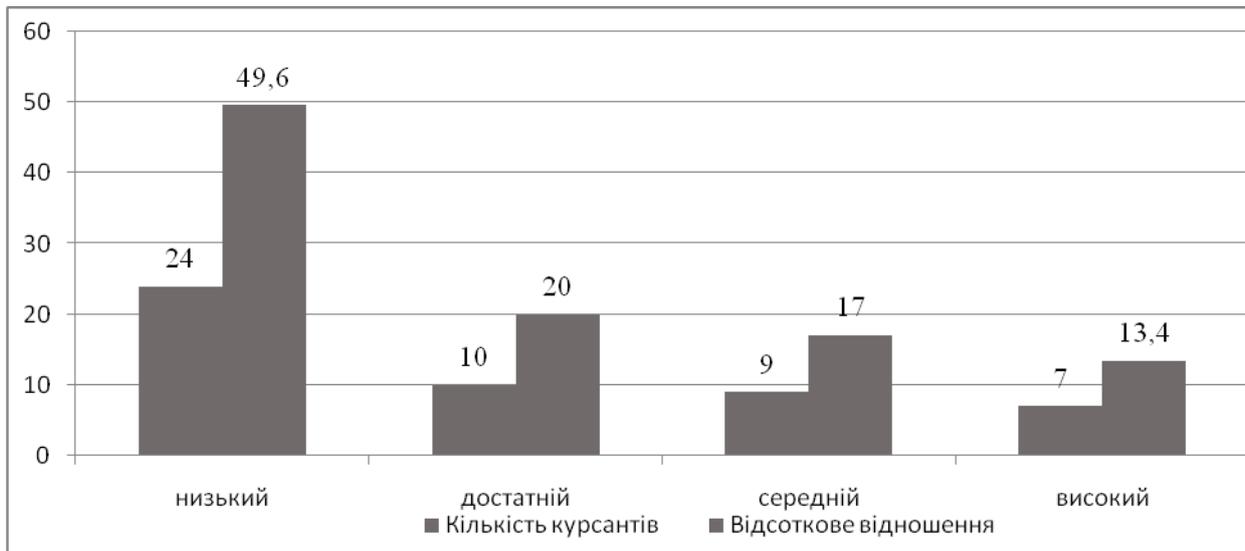

Рис. 3.6. Сформованість фізичної готовності майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності

Отже, статистичний аналіз отриманих даних щодо сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів до професійної діяльності підтверджує актуальність теми наукового

дослідження. Зокрема, з'ясовано такі рівні її сформованості: 49,6% (24 курсанта) він складає низький рівень, 20% (10 курсантів) – достатній, 17% (9 курсантів) – середній, 13,4% (7 курсантів) – високий.

Висновки. Таким чином, результати констатувального експерименту, з одного боку, відображають достатньо критичний стан сформованості їх фізичної готовності, який є важливою складовою їх військово-професійної компетентності, а з іншого – підтверджують актуальність теми науково-педагогічного дослідження.

Отже, результати констатувального експерименту засвідчили переважно низький і достатній рівень сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів, з урахуванням цього можемо констатувати, що у 69,6% з них є необхідність цілеспрямованого формування теоретичних знань та практичних умінь, навичок щодо своєї фізичної готовності до військово-професійної діяльності.

Наступним етапом проведення педагогічного експерименту є формувальний етап, на якому в педагогічний процес упроваджуватимуться педагогічні умови формування фізичної готовності майбутніх офіцерів.

Література:

1. Коновалов Д.О. (2022). Критерії та показники діагностування сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів Сухопутних військ до професійної діяльності. Історія становлення й сучасний розвиток педагогіки та психології: колективна монографія. Ріга, Латвія: «BaltijaPublishing». С. 322-337.

2. Педагогічна майстерність: підручник / І.А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос (1997). та ін.; за ред. І. А. Зязюна. К.: Вища шк., 349 с.)

3. Ягупов В. В. (2019). Теорія і методологія військово-

педагогічних досліджень: підручник. К.: НУОУ імені Івана Черняхівського. 444 с.

4. Ягупов Василь, Коновалов Денис. (2022). Сутність і зміст фізичної готовності майбутніх офіцерів сухопутних військ до професійної діяльності. *Військова освіта* : зб. наук.пр. Національного університету оборони України. №45. С. 283–293.

References:

1. Konovalov D.O. (2022). Criteria and indicators for diagnosing the formation of physical readiness of future officers of the Ground Forces for professional activity. The history of formation and modern development pedagogy and psychology: Collective monograph. Riga, Latvia: «BaltijaPublishing». С. 322-337.
2. Pedagogical skill: textbook / I.A. Zyazyun, L. V. Kramushchenko, I. F. Krivonos (1997). etc.; under the editorship I. A. Zyazyuna. K.: Higher school, 349 p.)
3. Yagupov V. V. (2019). Theory and methodology of military-pedagogical research: a textbook. K.: NUOU Ivan Chernyakhovsky State University. 444 p.
4. Vasyl Yagupov, Denys Konovalov. (2022). The essence and content of the physical readiness of future army officers for professional activity. Military education: coll. of science avenue of the National University of Defense of Ukraine. No. 45. P. 283–293.

Citation: Denys Konovalov, Oleksandr Ternovyi (2023). THE CURRENT CONDITIONS OF THE PHYSICAL READINESS OF ARMOURED INFANTRY FUTURE OFFICERS OF THE ARMY FOR PROFESSIONAL ACTIVITIES. New York. TK Meganom LLC. Innovative Solutions in Modern Science. 2(57). doi: 10.26886/2414-634X.2(57)2023.3

Copyright: Denys Konovalov, Oleksandr Ternovyi ©. 2023. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.

DOI 10.26886/2414-634X.2(57)2023.4

UDC 378.6: 355+378.147

**PROGRAM ORGANIZING AND CONDUCTING PEDAGOGICAL
EXPERIMENT OF SCIENTIFIC RESEARCH ON THE SUBJECT OF
SERVICEMEN PROFESSIONAL FOREIGN LANGUAGE TRAINING**

**Liudmyla Kanova, PhD of Pedagogical Sciences, Associate
Professor**

<https://orcid.org/0000-0001-9371-1343>

e-mail: ludok_maslak@yahoo.com

Korolov Zhytomyr Military Institute, Ukraine, Zhytomyr

The article highlights the goals and tasks, methods and means of experimental work dedicated to professional foreign language training of servicemen.

It also determines the stages, general structure of the experiment, procedure of experimental research, as well as program of the experiment. The author defines professional foreign language competence as a result of foreign language training. The paper also reveals the following components of professional foreign language competence of the servicemen: valuable and motivational, functional, cognitive and communicative, evaluative and reflective. It also suggests the research methods such as observation, questionnaire, interview, conversations as well as pedagogical experiment.

Key words: *foreign language training, methods and means of experimental work, professional foreign language competence, stages of experiment, formation of competencies, components of foreign language competence, research methods.*

Кандидат педагогічних наук, доцент, Канова Л. П. Програма організації та проведення педагогічного експерименту наукового

дослідження з теми професійної іншомовної підготовки військовослужбовців / Житомирський військовий інститут імені С.П. Корольова, Україна, Житомир.

У статті висвітлено цілі та завдання, методи та засоби експериментальної роботи з професійної іншомовної підготовки військовослужбовців.

Виділено етапи, загальну структуру експерименту, порядок проведення експериментального дослідження, а також програму експерименту. Автор визначає професійну іншомовну компетентність як результат професійної іншомовної підготовки. У роботі також розкрито такі компоненти професійної іншомовної компетентності військовослужбовців: ціннісно-мотиваційний, функціональний, когнітивно-комунікативний, оцінно-рефлексивний. Також запропоновано такі методи дослідження, як спостереження, анкетування, інтерв'ю, бесіда, а також педагогічний експеримент.

***Ключові слова:** іншомовна підготовка, методи та засоби експериментальної роботи, професійна іншомовна компетентність, етапи експерименту, формування компетенцій, компоненти іншомовної компетентності, методи дослідження.*

Introduction. The necessity of the professional foreign language competence formation and the expediency of checking the effectiveness of the technology determined the conduct of experimental research. This section highlights the goals and tasks, methods and means of experimental work.

The experimental work was carried out in accordance with the tasks of the research, which included the definition of its stages, the development of the experimental program, the criteria of evaluating its results, the selection of the experimental base, the identification of the

conditions for the implementation of the tasks, the conducting of the ascertaining and formative stages of research work of the experiment, as well as the verification of the obtained results for validity. Research, as a complex set of scientific-theoretical, methodological and organizational measures, covered several stages: preparatory (preparatory and organizational), ascertaining, formative and resultative stages.

The aim of this article is to present the program of organizing and conducting pedagogical experiment of scientific research, define the stages of experimental work and the tasks as well as some of the results of the research work dedicated to the foreign language competence formation according to NATO 6001 standard.

The purpose of the preparatory and organizational stage was to determine the general structure of the experiment, choose the procedure for experimental research, as well as develop the program of the experiment, a package of application programs for processing and analyzing statistical data. At this stage of the research, monographs, dissertation studies, legal documents, scientific articles, curricula were analyzed and the electronic resources of the Internet computer network were used; a set of research methods was applied, in particular, content analysis of basic concepts, observation, interviewing, conversations, modeling, etc.

The following tasks have been carried out:

- 1) definition of the object, subject, goal and objectives of the research;
- 2) analysis of the conceptual and categorical apparatus;
- 3) development of a research program;
- 4) selection of research methods;
- 5) preparation of tools for collecting and analyzing information;
- 6) development of questionnaires, tests, interview projects, information analysis forms, etc.

At the first stage of experimental work, based on the preliminary study of psychological-pedagogical and methodical literature [1; 3; 5], analyzing the state of professional training of servicemen, it was concluded that professional foreign language competence consists of a number of competencies: professional, linguistic, thematic, social and cultural, communicative, educational and thematic. Based on the main points of the language policy in Ukraine and taking into account the participation in international exercises in which Ukrainian military personnel are involved, we have highlighted the following components of professional foreign language competence of military: motivational-evaluative, functional, cognitive communicative and control-evaluative.

The second stage of the experimental work was the conducting of an ascertaining experiment, the implementation of which, according to the goals and objectives set before it, involved two sub-stages.

The purpose of the ascertainment experiment (2020-2021) was to study the state of professional foreign language training of military experts, officers, cadets and conduct an ascertainment section in order to clarify the materials and conditions for introducing the developed technology for the formation of professional foreign language competence of future officers.

Entrance language testing, questionnaires and interviews were chosen as the main methods of conducting the experiment.

According to the research program, the following tasks were solved at this stage of the experiment:

- identification of the level of professional foreign language competence of servicemen;
- identification of servicemen's indicators of readiness for the formation of professional foreign language competence with the aim of further clarifying the content of the developed training technology;

- processing of received data [2, p. 310].

A set of questionnaires specially developed by us served as means of implementing the set tasks.

Monitoring was chosen as the method of conducting this series of experiments - collecting, analyzing and processing data on the main components of the professional foreign language competence of military personnel.

The task of the third stage of the research was to conduct a formative experiment using innovative techniques and methods of forming professional foreign language competence.

Participation in the development of the concept of language training took place jointly with such higher military educational institutions: Korolov Zhytomyr Military Institute, Lviv Polytechnic National University, The Military Institute of Taras Shevchenko National University of Kiev, the National Defence University of Ukraine as well as Odesa Military Academy, which is defined as one of the auxiliary factors in the professional foreign language competence formation of officers of the Armed Forces of Ukraine. Totally 502 servicemen took part in the pedagogical experiment.

The purpose of the formative stage of the study was to identify the effectiveness of the proposed methodology dedicated to the step-by-step formation of officer's professional foreign language competence.

At the main (experimental) stage (2022-2023) of the program experimental work, the following tasks were to be solved:

- 1) development of professional foreign language competence formation model of the servicemen;
- 2) implementation of the step-by-step technology of professional foreign language competence formation of officers;
- 3) selection of content of forms, methods of professional foreign language competence formation of officers.

The research methods were observation, questionnaire, interview, conversation, pedagogical experiment (declarative and formative) as well as expert evaluation method.

In the process of experimental training, diagnostic sections were conducted, after which the content and structure of stages, forms and methods of training were clarified and corrected. The introduction of experimental tools ensured the actualization of fundamental, theoretical and practical professionally significant knowledge of a foreign language. The use of business games contributed to the achievement of the learning goal and the professional development of the personality of the future specialist.

At the final, fourth (resultative, 2023) stages of experimental work, the following tasks were to be solved:

- analysis of the effectiveness of experimental research technology;
- identifying deficiencies in mastering professional foreign language competence;
- determination of quantitative and qualitative indicators and levels of professional foreign language competence formation of servicemen.

That stage involved data preparation for processing (summarization of open answers, data entry into a PC); mathematical processing of the received information and its analysis; verification of data for reliability; preparation of publications, educational recommendations, manuals and the text of dissertation research.

In the course of experiment, graphic methods had been used, which made it possible to get an idea of the object of research and to display the components of professional foreign language competence. As a result, the study was enriched with diagrams, histograms and graphs.

Increasing the level of independence and creativity of servicemen was facilitated by step-by-step formation of the officer's professional

foreign language competence technology; informing students about the dynamics of the development of professional foreign language competence at various stages of the professional foreign language competence formation, the criteria of assessing the formation of professional skills. The formation of professional foreign language competence of servicemen ensured the development of a creative thinking style and the need for self-improvement [3, p.209].

We consider it expedient to use the system of scientific methods of cognition within the limits of our research. We define and justify research methods and approaches.

The process of professional foreign language competence formation of officers in higher educational institutions is a complex and versatile process, the effectiveness of which increases due to the application of a complex of approaches in the process of building the model of professional foreign language competence.

Since we consider the educational process from the point of view of systematicity, we consider it expedient to use a systematic approach.

Formation of professional foreign language competence of servicemen is possible under the condition of formation of a number of competences, and therefore the competence approach was necessary when conducting experimental work in the educational process.

The implementation of the communicative approach in the process of learning a foreign language took place due to the formation of foreign language speech skills, abilities and the implementation of foreign language speech activities by a serviceman.

The activity approach was aimed at the selection and organization of the cadet's activities, at activating and transferring him to the position of a subject of knowledge, work and communication, which involved the

development of the skills to choose a goal, plan an activity, organize, execute, regulate, control it, analyze and evaluate the results.

In order to form future officers as versatile and harmoniously developed creative personalities, capable of self-development and self-improvement, we used a person-oriented approach.

So, the main approaches on which our research is based are defined as: system, competence, communicative, activity, functional, personal-activity and cultural approaches.

Among the methods of scientific knowledge, general methods, including theoretical and empirical research methods, have become the most widely used in dissertation research.

The survey was used at all stages, especially at the initial stage of information collection. The main tool that made it possible to collect primary information were questionnaires for determining the level of needs of servicemen in a foreign language, which were developed at the Canadian Armed Forces School in Ottawa. In addition, the method of testing (success tests), expert evaluation and self-evaluation, scaling and methods of mathematical statistics were actively used.

Conversation and interview methods were used in work with military personnel to identify motives for learning a foreign language.

Content analysis was applied to the construction of the definition of the concept of "professional competence". It allowed interpreting the content of information through quantitative indicators. It also made it possible to single out certain semantic concepts and the frequency of their use in the text.

To determine the formation of the cognitive and communicative components of professional foreign language competence, the testing method according to the NATO STANAG 6001 standard was used. For this purpose, we chose one of the variants of the standardized language

test according to the NATO STANAG 6001 standard from four types of speech: listening, speaking, reading and writing[5, p.1].

The language proficiency skills described are broken down into six levels coded 0 through 5[4, p.6]Language testing is conducted within standardized language proficiency levels (SLPs) that correspond to the levels of speech competence according to the NATO language standard STANAG 6001, namely: SPL 0 (Lack of practical ability); SPL 0+ (Memorized minimum); SPL1 (Survival); SPL 1+ (Survival +); SPL 2 (Functional); SPL2+ (Functional+).

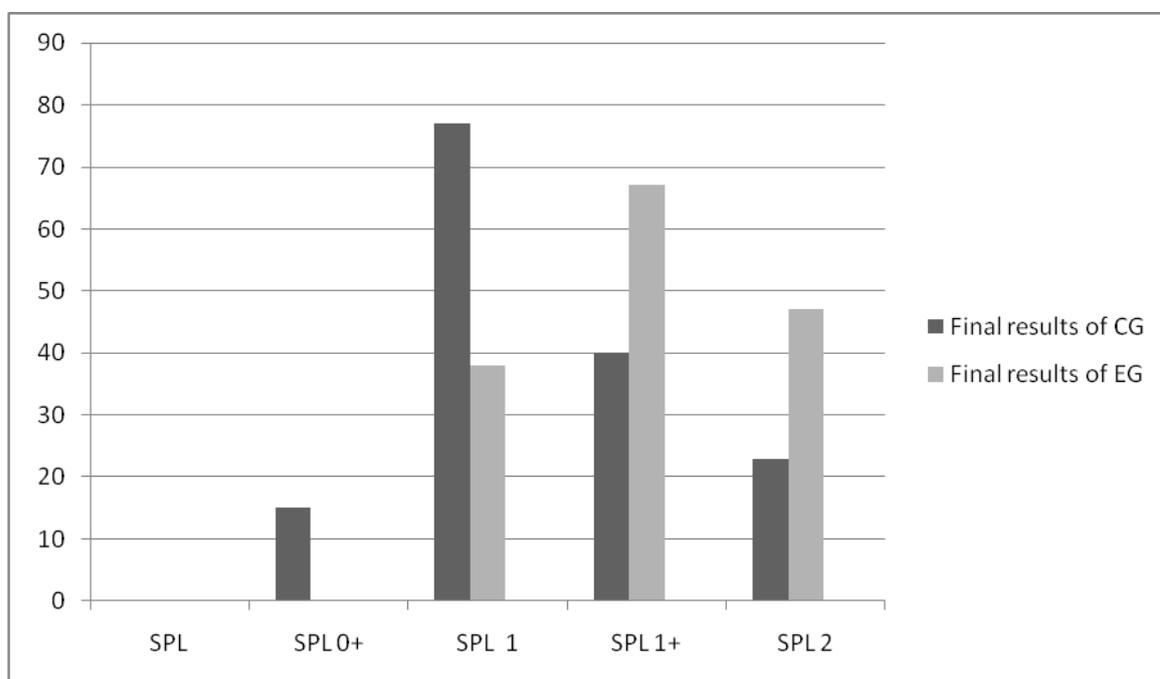

Fig.1.The results of the entrance and final language testing of the experimental and control groups of officers of the Armed Forces of Ukraine.

According to the results of the formative experiment, 15 officers of the control group received SPL (Standard Proficiency Level) 0+, which is equivalent to the "satisfactory" rating of the national evaluation system. However, a positive result of CG is the absence of SPL 0 when passing the language test (see Fig. 1).77 officers of the entry-level control group and 38 servicemen of the experimental group achieved SPL (1, which is

equivalent to a rating of "good" in the national evaluation system. The difference between the indicators of the groups is +39 in the control group, which indicates the successful application of the methodology of professional foreign language training in EG of officers. This level allows servicemen to communicate on general everyday topics without making mistakes that do not interfere the understanding of the interlocutor.40 CG (control group) officers and 67 EG (experimental group) students of foreign language courses received SPL 1+, which is equivalent to the rating "very good" of the national evaluation system. The difference between the indicators of the groups is -27 KG of officers, which indicates the success of the experiment in EG.23 CG (control group)officers of foreign language courses and 47 EG servicemen received SPL 2, which is equivalent to the grade "excellent" of the national evaluation system. The difference between the indicators of the groups is -24 KG of officers, which indicates the successful formation of professional foreign language competence of the servicemen of the Armed Forces.

Conclusion

In the process the experimental work at different stages , the effectiveness of the technology of step-by-step formation of the professional foreign language competence of officers by means innovative forms and teaching methods (communicative, situational, testing, self-assessment) have been tested. According to the results of the formative experiment there was a decrease in low-level indicators and an increase in high and medium levels of professional foreign language competence of officers in the experimental group. The results of the formation of foreign language component (cognitive and communicative) testify the reliability of the obtained results, which were confirmed by the use of the STANAG 6001 test.

References:

1. Spetsyfikatsiia testu na vyznachennia rivniv volodinnia movoiu (1, 2) vidpovidno do standartu NATO STANAH6001.[Specification of the test for determining language proficiency levels (1, 2) in accordance with the NATO STANAG 6001 standard]. Retrieved from https://nuou.org.ua/assets/files/lang_tests/specification.pdf [in Ukrainian](2023, May, 07).
2. Kanova L. P. (2023) Professional Language Training of Military Officers of Ukrainian Higher Military Educational Institutions during the War. *The scientific paradigm in the context of technological development and social change*: Scientific monograph. Part 2. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. pp. 309-329[in English].
3. Kanova L.P.(2022) Foreign language training of the Ukrainian Armed Forces officers. *Proceedings of IX International Scientific and Practical Conference*. 23-25 February 2022. USA, Chicago.pp. 209–211[in English](2023, April, 20).
4. Language proficiency levels. Retrieved from. <https://www.Natobilc.org/files/atrainp-5%20eda%20v2%20e.pdf>[in English](2023, May, 10).
5. NATO STANAG 6001, ed. 5 overview of language proficiency levels.Retrieved from [https://www.natobilc.org/documents/TrainingResources/STANAG %206001%20Overview%20Feb%202019.pdf](https://www.natobilc.org/documents/TrainingResources/STANAG%206001%20Overview%20Feb%202019.pdf) [in English] (2023, April, 25).

Citation: Liudmyla Kanova (2023). PROGRAM ORGANIZING AND CONDUCTING PEDAGOGICAL EXPERIMENT OF SCIENTIFIC RESEARCH ON THE SUBJECT OF SERVICEMEN PROFESSIONAL FOREIGN LANGUAGE TRAINING. New York. TK Meganom LLC. Innovative Solutions in Modern Science. 2(57). doi: 10.26886/2414-634X.2(57)2023.4

Copyright: Liudmyla Kanova ©. 2023. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.

DOI 10.26886/2414-634X.2(57)2023.5

UDC:378.016:78.071.2-051]637.015.3167

**FORMATION OF INNOVATIVE POTENTIAL OF MUSIC TEACHER IN
THE CONTEXT OF HUMANIZATION OF ART EDUCATION**

Gao lyuan

<https://orcid.org/0009-0005-4754-6152>

e-mail: 344389059@qq.com

Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University, Kyiv, Ukraine

The article highlights the personal and activity component of the problem of forming the teacher-musician innovative potential. On the basis of the conducted research, the given topic is considered in the context of the humanistic educational paradigm. Attention is focused on the essential content, functions and directions of the personal-activity process of learning in the conditions of a higher educational institution. It turns out that this approach consists in providing the student with the widest possible opportunities to study independently, to reveal his potential, to use the acquired practical experience in various artistic situations.

Reflection is considered a personal quality, which helps to understand the results of one's activity, to adjust its trajectory, to combine results with goals. This phenomenon is a condition for the productivity of creative activity, self-improvement of the individual, and its formation goes through a number of stages.

This phenomenon is a condition for the productivity of creative activity, self-improvement of the individual, and its formation goes through a number of stages. It is noted that the professional and personal reflection of the future teacher-musician is connected with the determination of the content of his innovative potential from the point of view of solving fundamentally important issues, in particular, the preparation of the future

specialist for spiritual and creative self-realization. Methods of formation of innovative potential, methods of development of reflection in future teachers-musicians are proposed. It is convincingly proven that an integral part of the work with in the frame work of the implementation of a personal-activity approach to the formation of the innovative potential of a teacher-musician is the creative and independent work of students, the impractical preparation for solving various pedagogical situations.

Keywords: activity, innovative potential, initiative, creativity, humanization, personal orientation, independence, reflection, experience.

Гао Юань, Особистісно-діяльнісний аспект формування інноваційного потенціалу педагога-музиканта / Український державний університет імені Михайла Драгоманова, м. Київ, Україна

У статті висвітлюється особистісно-діялісна складова проблеми формування інноваційного потенціалу педагога-музиканта. На основі проведеного дослідження означена тема розглядається в контексті гуманістичної освітньої парадигми. Акцентується увага на сутнісному змісті, функціях та напрямках особистісно-діялісного процесу навчання в умовах вищого закладу освіти. З'ясовується, що даний підхід полягає в наданні студенту максимально широких можливостей навчатися самостійно, розкривати свої потенційні можливості, використовувати набутий практичний досвід у різноманітних мистецьких ситуаціях.

Як особистісна якість розглядається рефлексія, що допомагає осмислити результати своєї діяльності, відкоригувати її траєкторію, об'єднати результати з цілями. Цей феномен є умовою продуктивності творчої діяльності, самовдосконалення особистості, а його формування проходить ряд стадій. Відмічається, що професійно-особистісна рефлексія майбутнього педагога-музиканта, пов'язується з визначенням змісту його

інноваційного потенціалу з точки зору розв'язання кардинально важливих питань, зокрема, підготовки майбутнього фахівця до духовно-творчої самореалізації. Пропонуються методи формування інноваційного потенціалу, способи розвитку рефлексії у майбутніх педагогів-музикантів. Переконливо доводиться, що невід'ємною частиною роботи у межах реалізації особистісно-діяльнісного підходу до формування інноваційного потенціалу педагога-музиканта є творчо-самотійна робота студентів, їхня практична підготовка до розв'язання різноманітних педагогічних ситуацій.

Ключові слова: діяльність, інноваційний потенціал, ініціативність, креативність, гуманізація, особистісна орієнтація, самотійність, рефлексія, досвід.

Вступ. Модернізаційні процеси, що відбуваються в освіті в цілому, і в мистецькій освіті зокрема, зумовлюють потребу в організації діяльності педагога-музиканта в інноваційному режимі. Актуальність цієї проблеми визначається сучасними вимогами євроінтеграційних стандартів щодо підготовки фахівців у системі навчальних закладів вищої мистецької освіти. Інноваційний потенціал виступає в якості цементуючої ланки та необхідного елемента створення особистісної траєкторії їх фахової підготовки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі інноваційний потенціал особистості розглядають у своїх дослідженнях М. Белан, Ю. Власенко Г. Герасимов, Л. Ілюхіна, О. Михайлова, Т. Ким, Т. Терехова, В. Клочко, Е. Галажинський, Л. Овсянкіна та інші; інноваційну діяльність в галузі освіти висвітлюють Л. Буркова, Л. Даниленко, І. Дичківська, І. Зязюн, Н. Клокар, О. Козлова, В. Кремень, Н. Кузьміна, Ю. Максимова В. Олійник, В. Паламарчук, А. Підласий, І. Підласий, С. Сисоєва, В. Химинець та інші. До

проблеми формування інноваційного потенціалу педагога зверталися Н. Василенко, Н. Волкова, Ю. Галатюк, Н. Ільїна, Ю. Кучерява, Д. Мазоха, Н. Опанасенко, Н. Савчук, В. Сластьонін, та інші. Інноваційний особистісно орієнтований підхід до підготовки фахівців у галузі мистецької освіти знайшов відображення у працях С. Горбенка, О. Єременко, Ж.Карташової, О. Отич, Г. Падалки, О. Рудницької, Т. Турчин О. Ростовського, О. Щолокової, В. Шульгіної та ін.

Мета статті полягає в окресленні актуальності, змісту та основних напрямків особистісно-діяльнісного підходу в процесі формування інноваційного потенціалу майбутнього педагога-музиканта.

Виклад основного матеріалу. Системоутворюючим фактором процесу формування інноваційного потенціалу педагога-музиканта є гуманістична парадигма. Вона характеризується готовністю до фахового зростання, організаторськими та дослідницькими здібностями, ініціативністю, цілеспрямованістю, креативністю, наполегливістю в досягненні мети, самоорганізацією, самореалізацією, саморозвитком та саморегуляцією музично-педагогічної діяльності. Як зазначає О. Побірченко, «... інновації - це цілеспрямована реалізація того потенціалу, який міститься у творчості особистості. Специфіка інновації як діяльності породжує певний тип особистості» [16, с. 225].

Як свідчать дослідження науковців останніх років, наші висновки, найбільш ефективним шляхом зростання професійного рівня педагога-музиканта, формування його інноваційного потенціалу є особистісно орієнтований підхід, який віддзеркалює тенденції гуманізації та демократизації освіти, дає можливість реалізувати суб'єктність навчання, посилити практичну спрямованість набутих інноваційних знань, виробити нові процесуальні вміння оперування інноваційною інформацією у

розв'язанні проблем педагогічної практики. Особистісний (гуманістичний) підхід у науковій літературі відноситься до напряму в світовій науці про людину, що визнає своїм головним предметом особистість як унікальну цілісну систему, яка являє собою «відкриту можливість» самоактуалізації, властиву тільки людині. Такий принцип передбачає створення максимально сприятливих умов для самовизначення особистості, розкриття й розвитку її здібностей, уважне ставлення до складності й неоднозначності її внутрішнього світу, турботу про здоров'я. Це органічне поєднання особистісного і колективістського, що робить суспільно-корисне особисто значущим для підростаючого покоління [11, с. 268].

Зазначимо, що в особистісно-діяльнісному аспекті гуманізація розглядається як «специфічна педагогічна діяльність, спрямована на організацію педагогічного процесу, головною метою якого є особистість та її прояви у власне «особистісних» діях – цілепокладанні, смислоутворенні, самостійності, відповідальності у виборі цінностей і вчинків, особистісному досвіді» [2, с.28]. Спираючись на думки різних авторів (І. Бех, С. Горбенко, І. Зязюн, В. Семіченко, О. Побірченкота ін.) ми вважаємо, що дієвим процес навчання і виховання є тоді, коли особистість включається в різноманітні види діяльності. У даному ракурсі діяльність слід розуміти, перш за все, як активність самовизначаючої особистості, яка переносить свої мистецько-педагогічні пріоритети у сферу внутрішнього особистісного розвитку духовних потреб, мотивів, інтересів, переконань. Саме вони стають предметом підвищення рівня фахової компетентності.

Конкретні напрями особистісно-діяльнісного підходу в різних типах навчальних закладів учені (Г. Балл, С. Гончаренко, В. Кремень та ін.) вбачають у формуванні, з одного боку, вільного, розвиненого,

високоморального, творчо активного, соціально зрілого фахівця, а з іншого - в гуманістичному баченні організації навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчального процесу, розробленні особистісно-орієнтованих технологій навчання і виховання у навчальних закладах.

Аналізуючи сутнісний зміст принципів особистісно-діяльнісного навчання і виховання науковці (Н. Бібік, І. Зязюн, В. Кремень, О. Савченко та ін.) розглядають у єдності, зазначаючи, що в своїй цілісності вони виконують важливі функції:

- функція індивідуального підходу сприяє спрямуванню індивіда не тільки на здобуток знань, засобів їх здобуття, але, перш за все, на розвиток своїх потенцій, творчих здібностей як на пряму мету, без якої неможлива самоактуалізація особистості;

- гуманізації й індивідуалізації спонукають індивіда до пошуку власних шляхів перетворення з пасивного споживача інформації на активного пошукувача; створення із себе самодостатньої творчої особистості [8, с.182].

Основна ідея особистісно-діяльнісного підходу полягає в наданні студенту максимально широких можливостей навчатися самостійно, що дозволить у майбутньому оптимально адаптуватися до реальної дійсності у всій цілісності й використати на практиці набутий досвід у різноманітних соціальних ситуаціях. Він передбачає визначення організаційних форм навчальних занять, перевірки, обліку та оцінки знань, умінь учнів, формулювання критеріїв оцінювання результатів навчання, праці вчителів, та освітніх установ у цілому [10, с.243]. Принцип особистісно-діяльнісного підходу робить можливим побудову гнучких стратегій в організації та управлінні самостійною навчальною діяльністю студентів відповідно до існуючих освітніх ресурсів; диференційованого та індивідуального підходів, використання різноманітних форм, методів і засобів навчання; встановлення

зворотного зв'язку; побудови ефективної суб'єкт-суб'єктної взаємодії між педагогом і студентом. Це допомагає прагнути до послідовної орієнтації педагогічного процесу на врахування особистісних якостей майбутнього вчителя, його творчого потенціалу, надання самостійності у професійній діяльності та обумовлює становлення гуманних людських відносин між викладачем вищої педагогічної школи і студентом, який з першого дня навчання повинен проектувати свої власні дії та вчинки на позицію вчителя, як носія добра, моралі, гуманізму. В умовах вищого навчального закладу досягнення високого рівня професійних якостей майбутніх учителів можливе за умови організації навчального процесу на основі використання технологій, спрямованих на особистісно-діяльнісне, розвивальне навчання, яке ґрунтується на даних порівняльного аналізу вчителів різних рівнів [14, с. 4-10].

Інноваційна діяльність педагога-музиканта є цілеспрямованою комплексною діяльністю, яка складається із сукупності дій і операцій, що відповідають основним етапам інноваційного процесу і спрямовані на вдосконалення навчання у сфері мистецької освіти, а також на забезпечення особистісного розвитку майбутнього педагога в процесі цієї діяльності. У зазначеному контексті важливо виділити поняття «гуманістична спрямованість діяльності вчителя», під яким розуміють «достатньо усталену сукупність мотивів, які спонукають педагога до такої організації навчально-виховного процесу, що спрямований, передусім, на стимулювання прогресивного психічного розвитку та саморозвитку вихованців, якнайповнішого розкриття їхніх здібностей і потенційних можливостей, встановлення гуманістичного типу спілкування з дітьми, що сприяє психологічному комфорту учнів, їх упевненості у власних силах» [11, с. 310].

Останнім часом у педагогічній літературі широко застосовується поняття рефлексії. Це особистісна якість, що виявляється в здатності педагога бути зосередженим не на предметі власної діяльності, а на самій діяльності і собі як її суб'єкта. Рефлексія в педагогіці може розглядатися на різних рівнях: від усвідомлення учителем власної діяльності та її результатів до осмислення завдань педагогіки на сучасному етапі. З нашого погляду можна виділити «практичну» рефлексію, що притаманна інтелектуальній діяльності людини, в якій закладені механізми планування, коригування власної педагогічної діяльності, самоосвіти, і рефлексію в широкому сенсі, як логічне підґрунтя людського пізнання [5, с.66]. Це усвідомлення сенсу, способу власної діяльності, об'єктивна оцінка своїх результатів, виявлення проблем. Рефлексивній діяльності необхідно навчати. Техніка рефлексивної роботи включає прийоми рефлексивного виходу, тобто такого повороту свідомості, в результаті якого людина бачить себе і ситуацію ззовні, з позиції спостерігача, дослідника.

Слід відмітити, що рефлексія допомагає осмислити результати своєї діяльності, намітити цілі майбутньої роботи, відкоригувати її траєкторію, з'єднати результати з цілями. Як зазначає А.Хуторський, - «Якщо фізичні органи чуття людини є джерелом його зовнішнього досвіду, то рефлексія - джерело внутрішнього досвіду, спосіб самопізнання і необхідний інструмент мислення. Рефлексивна діяльність дозволяє індивіду усвідомити свою індивідуальність, унікальність і призначення» в процесі самопізнання, самоаналізу, самодіагностики, [за 5, с.65]. Ряд дослідників (Є. Азбукін, С.Вдовіна, Є. Доманський, Т. Яркіна) вважають, що рефлексивні процеси буквально пронизують професійну діяльність педагога. Компонентами рефлексивної педагогічної здатності, на їх думку, є представленість в образі «Я» минулого, сьогодення, майбутнього; відкритість,

активність, високий ступінь глибини, обсягу і точності рефлексії; оперативність і точність рефлексивного стилю; здатність до особистісної децентрації [5]. Ми вважаємо, що рефлексивні здібності які проявляються в процесі діяльності постійно розвиваються і передбачають формування вмінь спостерігати за педагогічними явищами, аналізувати їх, робити відповідні висновки. Окрім того, рефлексія є умовою продуктивності творчої діяльності, самовдосконалення особистості [3]. Провідним критерієм сформованості рефлексивної позиції у педагога, на думку ряду авторів, є готовність до здійснення рефлексії власної професійної діяльності, в знанні прийомів і способів організації рефлексії, в уміннях її здійснення.

Рефлексивне ставлення людини до власної діяльності (у нашому дослідженні інноваційної) є однією з найважливіших умов її усвідомлення, аналізу й удосконалювання. Педагог-музикант повинен свідомо трактувати самого себе одночасно і як об'єктом рефлексії («Я – виконавець»), і як її суб'єктом («Я – контролер»). Важливо зазначити, що здатність особистості рефлексивно поставитися до самої себе і до своєї діяльності є результатом освоєння (інтеріоризації) особистістю соціальних відносин між людьми. Лише на основі взаємодії з іншими людьми, коли людина намагається зрозуміти думки і дії іншого, вона виявляється здатною рефлексивно поставитися і до самої себе. У цьому зв'язку варто говорити про професійно-особистісну рефлексію майбутнього педагога-музиканта, яку ми пов'язуємо з визначенням змісту його інноваційного потенціалу з точки зору розв'язання кардинально важливих питань: підготовки майбутнього фахівця до духовно-творчої самореалізації, що виявляється, насамперед, у відході від шаблонів і стереотипів; у виробленні програми вимог до себе, до процесу і результатів

діяльності; усвідомлення педагогом-музикантом змісту своєї професії; формування зацікавленого, критичного ставлення до різних її аспектів; послідовного збагачення професійного досвіду і майстерності.

У нашому дослідженні ми використали окремі дидактичні способи розвитку рефлексії С. Вдовіної. Найефективнішими, на думку вченої є: емпатійне слухання в педагогічних ситуаціях; самооцінка з поясненням як спосіб самостійного оцінювання відношення до теми, що вивчається; шкалювання з використанням різнополюсних шкал («цікаве» - «нецікаве» завдання); інтерактивна бесіда як заключний етап моделювання педагогічних ситуацій, рефлексивний журнал з розділами «Мої можливості», «Мої плани» з самоаналізом підсумків навчання тощо[5, с. 64–67].

З огляду на те, що формування інноваційного потенціалу педагога-музиканта за моделлю нашого дослідження відбувається в ході навчально-методичної роботи, нами було визначено форми й методії організації – способи організації процесу здобуття нових знань, які регулюються певним, наперед визначеним розпорядком (класифікація за Н. Василенко)[6, с.16]:

– індивідуальні, які є складовою самоосвіти педагога-музиканта та здійснюються за індивідуальними планами з урахуванням його фахових потреб, результатів взаємооцінки, рекомендацій досвідчених педагогів (підготовка публікацій у періодичних виданнях, на веб-сайті навчального закладу, індивідуальна робота з електронними матеріалами тощо).

– групові, які вимагають одночасної постановки спільної мети перед усіма студентами, зумовлені потребою в цілеспрямованому розвитку особистісних рис і фахових якостей педагога-музиканта, визначених на підставі конкретних показників рівнів сформованості

окремих компонентів інноваційного потенціалу (участь у реалізації проектів тимчасових творчих колективів тощо).

Ефективними методами навчальної роботи в нашому дослідженні стали: ілюстрація, показ, зіставлення, порівняння; метод життєво-образних асоціацій, створення ситуацій успіху, художньо-виконавського аналізу, моделювання ситуацій; діалогічні інтерв'ю, метод щоденників, аналіз конкретних ситуацій, проектування нововведень, мозкова атака; синектика, метод аналогій; тестування проміжних етапів роботи, аналіз досягнень, самооцінка, експертна оцінка; корекція.

Невід'ємною частиною роботи у межах реалізації особистісно-діяльнісного підходу до формування інноваційного потенціалу педагога-музиканта є творчо-самостійна робота студентів, їхня практична підготовка до творчого розв'язання педагогічних ситуацій, яка полягає у вдосконаленні вмінь визначати можливості для нестандартного використання навчального матеріалу й педагогічного інструментарію у власній діяльності, використовувати знання про освітні інновації та перспективний педагогічний досвід для вирішення конкретного завдання або набору завдань, давати обґрунтовану оцінку ефективності своєї творчої діяльності, систематизувати та презентувати власні творчі здобутки, формулювати й узагальнювати результати музично-творчої та музично-педагогічної діяльності тощо.

Висновки. Таким чином, особистісно-діяльнісний підхід у формуванні інноваційного потенціалу педагога-музиканта варто розглядати як механізм, що складається із комплексу діагностичних та технологічних засобів, що забезпечують і упорядковують його гармонійний розвиток в умовах системи мистецької освіти. Інноваційна діяльність педагога-музиканта є цілеспрямованою комплексною діяльністю, яка складається із сукупності дій і операцій, що відповідають основним етапам інноваційності та спрямовані на

вдосконалення навчального процесу у сфері мистецької освіти, забезпечення особистісного розвитку педагога-музиканта в процесі цієї діяльності. Практичне застосування гуманістично-орієнтованого, діяльнісного спрямування підготовки педагога-музиканта з інноваційним потенціалом передбачає поєднання гуманного ставлення до тих, хто навчається, з особистісно- діяльнісною орієнтацією освітнього процесу. Реалізація такого підходу вимагає від педагогів не тільки доброго та гуманного ставлення, але й залучення їх до різних видів діяльності, поваги до особистості та сприяння її гармонійному розвитку.

Література:

1. Аматыєва О., Гавриш Н. (2002). Формування інноваційної культури педагога. Дошкільне виховання, 10, 11–13.
2. Балл Г. (2007). Орієнтири сучасного гуманізму (в суспільній, освітній психологічній сферах). Київ - Рівне, 172 .
3. Бех І. (2003). Виховання особистості: Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретично-технологічні засади.(Навчально-методичне видання). Київ: Либідь, 280.
4. Василенко Н. (2011). Інноваційний потенціал школи. Директор школи, 3, 25.
5. Вдовина С. (2007). Педагогические средства развития рефлексии. Педагогическое образование и наука, 6, 64–67.
6. Власенко Ю. (2003). Психологічний аналіз інноваційного потенціалу особистості: автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01. – Одеса: ОНУ ім. Мечникова, 19.
7. Горбенко С. (2019). Діяльнісна домінанта як концептуальний феномен гуманістично орієнтованої музичної освіти індивіда. Наукові

записки РВВ ЦДПУ ім. В.Винниченка. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: 176, 12-16.

8. Гук О. (2012). Гуманізація освітнього процесу у вищому навчальному закладі. Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки: Збірник наукових праць. 14. 179-187.

9. Дичківська І. (2012). Інноваційні педагогічні технології : підручник. Київ: Академвидав, 352.

10. Дубасенюк, О.(2011). Професійна педагогічна освіта: акме-синергетичний підхід: [монографія] Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 389.

11. Енциклопедія освіти: [гол. ред. В. Кремень]. Київ : Юрінком Інтер, – 1040.

12. Євсович Р.(2012). Гуманізація та гуманітаризація вищої освіти в Україні: історичний аспект. Духовність особистості: методологія, теорія і практика, 5 (52), 79-87.

13. Зязюн, І. (2003). Освітня парадигма – тип культурно-історичного мислення і творчої дії суб'єктів освіти. Педагогіка і психологія професійної освіти: результати досліджень і перспективи, 2, 15–29.

14. Олексюк О., Ткач М.(2004). Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва. (Навч. посібник). Київ: Знання України, 264.

15. Падалка Г.М. (2008), Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ: Освіта України, 2008. 274 с.

16. Побірченко О. (2013). Розвиток творчого потенціалу в майбутніх учителів мистецьких дисциплін, 8 (1), 221-227.

17. Рудницька О.П. (2005). Педагогіка загальна та мистецька: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 360.

18. Шарко В. (2009). Методологічні засади сучасного уроку. (Посіб. для студентів, керівників шкіл, вчителів, працівників післядипломної освіти). Херсон: Видавництво ХНТУ, 120.

References:

1. Amatieva O., Gavrish N. (2002). Formation of innovative teacher culture. *Preschool Education*, 10, 11–13.
2. Ball G. (2007). Landmarks of modern humanism (in social, educational psychological spheres). Kyiv - Rivne, 172.
3. Beh I. (2003). Personality education: Book. 1: A personally oriented approach: theoretical and technological foundations. (Educational and methodological edition). Kyiv: Lybid, 280.
4. N. Vasilenko (2011). Innovative potential of the school. *School director*, 3, 25.
5. Vdovina S. (2007). Pedagogical tools for the development of reflection. *Pedagogical education and science*, 6, 64–67.
6. Yu. Vlasenko (2003). Psychological analysis of the innovative potential of the individual: autoref. thesis ... candidate psychol. Sciences: 19.00.01. – Odesa: ONU named Mechnikova, 19.
7. Horbenko S. (2019). Active dominantas a conceptual phenomenon of humanistically oriented musical education of an individual. *Scientific notes of the RBB Central State University named V. Vynnychenko. Series: Pedagogical sciences. Kropyvnytskyi*: 176, 12-16.
8. Hook O. (2012). Humanization of the educational process in a higher educational institution. *Actual problems of sociology, psychology, pedagogy: Collection of scientific papers*. 14. 179-187.
9. Dychkivska I. (2012). *Innovative pedagogical technologies: a textbook*. Kyiv: Akadem vydav, 352.
10. Dubasenyuk, O. (2011). Professional pedagogical education: acme-synergistic approach: [monograph] Zhytomyr: Zh. I. Franka, 389.
11. *Encyclopedia of education: [chap. ed. V. Kremen]*. Kyiv: Yurinkom Inter, - 1040.

12. Yevsovich R. (2012). Humanization and humanitarianization of higher education in Ukraine: historical aspect. *Personal spirituality: methodology, theory and practice*, 5 (52), 79-87.
13. Zyazyun, I. (2003). An educational paradigm is a type of cultural-historical thinking and creative action of subjects of education. *Pedagogy and psychology of professional education: research results and perspectives*, 2, 15–29.
14. Oleksyuk O., Tkach M. (2004). *Pedagogy of the spiritual potential of the individual: the sphere of musical art. (Educational guide)*. Kyiv: Knowledge of Ukraine, 264.
15. Padalka H.M. (2008), *Artpedagogy (theory and methodology of teaching art disciplines)*. Kyiv: Education of Ukraine, 2008. 274 p.
16. Pobirchenko O. (2013). Development of creative potential in future teachers of art disciplines, 8 (1), 221-227.
17. Rudnytska O.P. (2005). *General and artistic pedagogy: a study guide*. Ternopil: Educational book Bohdan, 360.
18. Sharko V. (2009). *Methodological principles of the modern lesson. (A guide for students, school leaders, teachers, postgraduate education workers)*. Kherson: KhNTU Publishing House, 120.

Citation: Gao lyuan (2023). FORMATION OF INNOVATIVE POTENTIAL OF MUSIC TEACHER IN THE CONTEXT OF HUMANIZATION OF ART EDUCATION. New York. TK Meganom LLC. *Innovative Solutions in Modern Science*. 2(57). doi: 10.26886/2414-634X.2(57)2023.5

Copyright: Gao lyuan ©. 2023. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.

DOI 10.26886/2414-634X.2(57)2023.6

UDC:378.016:78

**DIAGNOSTICS OF THE FORMATION OF INTERPRETATION SKILLS
OF ARTS FACULTY STUDENTS IN THE PROCESS VOCAL AND
CHOIR EDUCATION**

Xie Xiaolu

<https://orcid.org/0009-0000-5917-8872>

e-mail: tihomiro2yulia@gmael.com

Anatoly Avdievsky Faculty of Arts Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University, Kyiv, Ukraine

The article reveals the diagnostic methods of formation of interpretation skills of students of arts faculties in the process of vocal and choral training. The structure of interpretive skills included four components: motivational-value, communicative-evaluative, reflexive-emotional and activity-volitional, which in turn had three indicators. We checked the formation of interpretation skills using four levels, namely: creative, sufficient, fragmentary, zero. On the example of motivational and value (indicators: manifestation of students' interest in the interpretive possibilities of performing vocal and choral works; tendency to self-immersion in the process of evaluating vocal and choral works; positive attitude towards vocal and choral performance in the process of professional training) and communicative and evaluative components (indicators: active expression of an evaluative attitude towards modern technologies in vocal and choral art; expressed desire to learn the vocal and choral repertoire, attentive attitude towards the content and construction of stage images; a tendency to associate artistic images in the rehearsal process of working on vocal and choral works) diagnostic work is shown.

Keywords: *students of the Faculty of Arts, formation of interpretation skills, vocal and choral art, motivational and valuable, communicative and evaluative components.*

аспірант, Сє Сяолу. Діагностика формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання / Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, Україна, Київ

Стаття розкриває діагностичні методики формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання. Структура інтерпретаційних умінь охоплювала чотири компоненти: мотиваційно-ціннісний, комунікативно-оцінний, рефлексивно-емоційний та діяльнісно-вольовий, які у свою чергу мали по три показника. Сформованість інтерпретаційних умінь нами перевірялась за допомогою чотирьох рівнів, а саме: творчого, достатнього, фрагментарного, нульового. На прикладі мотиваційно-ціннісного (показники: вияв зацікавленості студентів інтерпретаційними можливостями виконання вокально-хорових творів; схильність до самозаглиблення в процесі оцінювання вокально-хорових творів; позитивне ставлення до вокально-хорового виконавства у процесі фахового навчання) та комунікативно-оцінного компонентів (показники: активність вияву оцінного ставлення до сучасних технологій у вокально-хоровому мистецтві; вияв бажання до розучування вокально-хорового репертуару, уважне ставлення щодо змісту і побудови сценічних образів; схильність до асоціювання художніх образів у репетиційному процесі роботи над вокально-хоровими творами) показано проведення діагностичної роботи.

Ключові слова: *студенти факультету мистецтв, формування інтерпретаційних умінь, вокально-хорове мистецтво, мотиваційно-ціннісний, комунікативно-оцінний компоненти.*

Вступ. Розвиток мистецької освіти у сучасного світі спрямований на підтримку національних традицій та інтеграцію у світовій освітній простір, через культурні взаємовпливи, із збереженням своєї самоідентичності, але із урахуванням новаторських здобутків щодо освітньо-мистецької складової. З цієї позиції діагностування інтерпретаційних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва до співацької діяльності у процесі фахової підготовки допомагає глибше пізнати себе, збагатити власний внутрішній світ, сформувати активність засобами вокально-хорового мистецтва. Визначені нами рівні сформованості інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання, а саме: творчий, достатній, фрагментарний, нульовий дозволяють глибше зануритися у проблему дослідження, визначити стан сформованості даного феномена.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В основу розробки діагностичних методик сформованості інтерпретаційних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі співацької діяльності лягли фундаментальні положення знаних науковців та педагогів-практиків. Так, концептуальними для розвитку вокально-хорового мистецтва є науково-методичні дослідження А.Авдієвського, В.Антонюк, Т.Жигінас, О.Коломоєць, Я.Кушка, А.Лашенко, А.Мартинюка, Н.Можайкіної, Н.Овчаренко, Е.Проворова, Г.Стасько, О.Стахевича, О.Шуляр, Ю.Юцевича та ін. [1; 2; 6; 12; 13; 14; 15; 17], адже вокально-хорова діяльність виступає важливим засобом самореалізації особистості, є базовою для прояву творчості.

Важливим став практичний доробок з розробки діагностичних методик формування інтерпретаційних умінь учителів музичного мистецтва у процесі співацької діяльності діячів вокально-хорової діяльності (А.Авдієвський, А.Болгарський, А.Козир, П.Ковалик, Г.Кокарева, К.Пігров, Є.Савчук та ін.) [1; 9; 11].

Мета статті полягає в розкритті діагностики сформованості інтерпретаційних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі співацької підготовки, надання якісних та кількісних характеристик визначеним рівням, а саме: творчому, достатньому, фрагментарному та нульовому.

Виклад основного матеріалу. З метою перевірки гіпотези наукового дослідження нами був проведений експеримент, який мав на меті перевірку якості формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання та проходив у три етапи: констатувальний, формувальний та контрольний. На констатувальному етапі ми розглядали рівень сформованості компонентів у студентів факультетів мистецтв. Всього в констатувальному експерименті взяли участь 319 студентів з провідних ЗВО України.

Завдяки виокремленню чотирьох компонентів: мотиваційно-ціннісного, комунікативно-оцінного, рефлексивно-емоційного та діяльнісно-вольового (які у свою чергу мали по три показники) ми перевіряли сформованість інтерпретаційних умінь за допомогою чотирьох рівнів: нульового, фрагментарного, достатнього, творчого.

Нульовий рівень характеризується майже відсутністю умінь інтерпретувати вокальні (хорові) твори як у власному виконанні, так і при роботі з вокально-хоровим колективом. Ці студенти мають мінімальний обсяг теоретичних знань та практичних умінь. У них немає мотивації та бажання розвиватися у професійному плані, вони

не проявляють творчу активність. Рефлексія слабо виражена, вона короткотривала та ситуативна.

Фрагментарний рівень визначається слабкою мотиваційною спрямованістю у розвитку інтерпретаційних вмінь, виявляється слабкий інтерес до оволодіння інформаційними технологіями в процесі вокально-хорового виконавства. У студентів немає активізації емоційно-рефлексивного сприйняття вокально-хорових творів. Вольові зусилля студентів до керівництва вокально-хоровою роботою не сформовані.

Достатній рівень показує бажання займатися професійною діяльністю, але немає прояву індивідуального стилю в інтерпретації музичних творів. Студенти вправно опрацьовують елементи та частини твору, але у них немає цілісної картини художнього змісту твору. Вони зацікавлені інтерпретаційними можливостями виконання вокально-хорових творів, мають бажання до розучування вокально-хорового репертуару, але здатність до рефлексивного аналізу та саморегуляції сценічно-виконавських ситуацій не визначена.

Творчий рівень передбачає сформованість індивідуального стилю інтерпретації вокального (хорового) твору; стійке прагнення до самовдосконалення та рефлексії. Студент активно проявляє оцінне ставлення до сучасних технологій у вокально-хоровому мистецтві, має емоційну захопленість процесом усвідомлення та виконання творів вокально-хорової музики, здатний до практичного втілення набутого виконавського та педагогічного досвіду у роботі з вокально-хоровим колективом.

Констатувальний етап експерименту ми почали з перевірки сформованості мотиваційно-ціннісного компонента. Саме вмотивованість студентів у вокально-хоровому навчанні дає найкращі результати у професійній освіті. Це допомагає їм приймати самостійні

інтерпретаційні рішення при розучуванні музичних творів, виховує їх творчу особистість[2]. Ми розглядаємо мотивацію як спонукання людини до діяльності, виходячи з її потреб, емоцій, ідеалів. Особливим компонентом є задоволення від обраного виду творчої діяльності. Саме тому цінність творчих результатів виступає як підсилення вмотивованості до пізнання, навчання, підвищення власних творчих результатів.

Першим показником мотиваційно-ціннісного компонента сформованості інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання є вияв зацікавленості студентів інтерпретаційними можливостями виконання вокально-хорових творів. Проаналізувати рівень сформованості цього показника нам допомогли методи анкетування, усні бесіди та письмові опитування, де ми отримали відповіді на питання про вербалізацію інтерпретаційних бачень при виконанні твору. Даних до аналізу ще додали опосередковані спостереження за студентами під час їх занять з дисциплін “Сольний спів”, “Хоровий клас”, “Практикум роботи з хором” та “Хорове диригування”[5].

Також ми звертали увагу на вміння студентів розглядати твір з історичного аспекту, прослідкувати історію створення, музичні стилі, які панували в той час та варіанти сучасних стилів виконання даного твору.

Після проведення бесід, обробки результатів опитувань та спостережень ми зробили висновок, що студентам цікава ідея власної інтерпретації вокального твору, але не вистачає навичок створення цієї самої інтерпретації.

Анкетування показало, що 45% опитуваних із задоволенням відвідують дисципліни вокально-хорового циклу, 24% не визначилися у своїх бажаннях. Навчальний репертуар повністю задовольняє лише

31% студентів. Теоретичні аспекти вивчаємих дисциплін згодні поглиблювати лише 14% респондентів. Інші вважають, що практичних навичок достатньо для оволодіння професією вчителя музичного мистецтва.

Публічні виступи цікавлять 41% студентів, але лише 8% від них бажають виступати соло. Інші респонденти висловлюють своє небажання страхом перед публічним виступом, невпевненістю у власних творчих можливостях.

Проаналізувавши всі дані, ми зробили висновок, що студенти проявляють зацікавленість в інтерпретації вокально-хорових творів, але не мають певних навичок та психологічної впевненості у власних можливостях.

Працюючи над аналізом сформованості другого показника мотиваційно-ціннісного компонента, виявом схильності до самозаглиблення в процесі оцінювання вокально-хорових творів, ми приділили увагу таким методам збору даних, як усне та письмове опитування та опосередковане спостереження. Всі заходи ми проводили спираючись на те, що студенти самостійно повинні були розібрати історико-стилістичний аналіз творів і зробити свої оцінювальні висновки. Легше було збирати результати на групових заняттях (Хоровий клас, Практикум роботи з хором, Практикум з постановки голосу, Хорознавство), де опитування проводилося у групі. Студенти робили короткі доповіді на тему епохи написання твору, ідейного задуму, оцінювання літературного тексту, доповнювали один одного та проводили міні-диспути[12]. На індивідуальних заняттях з Хорового диригування та сольного співу студенти проводили одноосібний розбір творів з навчального репертуару. Після низки спостережень виявилось, що колективне обговорення вокально-хорових творів було більш глибоким та

якісним, тим часом як одноосібне опрацювання твору виявилось для багатьох студентів надскладною дією.

При опитуванні студентів ми розподілили на декілька груп: в першу увішли студенти, які не мали проблем з розбором та оцінюванням твору як у групі так і одноосібно. Вони вміло користувалися навчальною літературою, інтернет-ресурсами, вміли порівнювати та робити власні висновки. Друга група студентів мала кращі результати при колективному обговоренні, але самостійно їм складно було робити оцінювання твору. Третя група, найбільша, мала складнощі у розборі вокально-хорових творів. Їм постійно потрібна була допомога викладачів. Ці студенти факультету мистецтв не мали навичок роботи з навчальною літературою та пошуковою діяльністю, не розуміли виконавського задуму виконуємих творів, потребували постійного корегування власної діяльності.

Третій показник, позитивне ставлення до вокально-хорового виконавства у процесі фахового навчання, розглядався нами за допомогою методів опосередкованого спостереження, бесід та анкетування. Спостерігаючи за роботою студентів на заняттях та якістю їх самопідготовки ми змогли виявити, що більшість студентів (57%) формально відноситься до самостійної підготовки до навчальних занять, деякі (12%) взагалі не займаються самостійно, а лише намагаються опонувати фахові компетенції лише з викладачем. Та частина студентів, які займалися самопідготовкою (31%), не завжди вміло виконували завдання та опрацьовували практичні навички. Частина студентів (11%) займалася лише практичною частиною самопідготовки, уникаючи теоретичної та методичної складової навчання. Тому ми попросили респондентів відповісти на питання анкети, яку було розроблено для виявлення інтересу та

позитивного ставлення до вокально-хорового виконавства та інформатизації навчальної діяльності.

Виявилось, що усвідомлено позитивне ставлення до вокально-хорової діяльності було лише у 11% студентів. Вони мали досвід виконавської діяльності, сумлінно працювали як на заняттях, так і самостійно, мали наміри після закінчення ЗВО працювати за фахом. Позитивно сприймали вокально-хорове навчання, але не усвідомлювали себе як фахівців, 15% студентів. Вони мали бажання навчатися, їм подобалося приймати участь у виконавській діяльності, але теоретико-методична складова навчання викликала великі труднощі. Більшість студентів (55%) не мали чіткого уявлення про майбутній фах, заняття відвідували формально, бажання до виконавської діяльності мали, але пересилював страх виступу на сцені. 19% респондентів взагалі мали сумніви до подальшого фахового зростання. Їм важко давалося навчання з дисциплін вокально-хорового циклу, вони не мали попередньої музичної освіти і не вміли самостійно займатися музичною діяльністю.

Підводячи підсумок, ми можемо сказати, що мотиваційно-ціннісний компонент має низький рівень сформованості і йому потрібно приділити пильну увагу на формувальному етапі нашого експерименту.

Для виміру нульових результатів стану сформованості інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання по другому, комунікативно-оцінному, компоненту ми оцінювали стан розвитку пізнавальних процесів у фаховому навчанні, якість процесів вирішення творчо-виконавських проблем, музичної пам'яті та мовно-речових вмінь у процесі пояснень виконавських завдань [12]. Також оцінювалась ступінь оволодіння інформаційними технологіями в процесі вокально-хорового

виконавства та спонукання інтересу до оволодіння цими технологіями. Ми перевіряли здатність до самостійного пошуку та оброблення історичної, теоретичної та методичної інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань виконання вокально-хорових творів. У бесідах ми ставили питання самостійного пошуку музичного матеріалу в мережі Інтернет, репертуарних збірках, навчально-методичних посібниках; спроможність застосовувати на практиці елементи комп'ютерного аранжування та уміння працювати з мікрофоном на концертних виступах, інформатизації навчання.

При роботі над першим показником, активністю вияву оцінного ставлення до сучасних технологій у вокально-хоровому мистецтві, ми провели анкетування для виявлення обізнаності студентів у сфері сучасних технологій. Анкета складалася з 7 запитань, які були поставлені у мірі ускладнення. Так виявилось, що відповідь на перші три запитання були більш позитивними: користуються інформаційно-комунікативними технологіями у фаховому навчанні майже 54% респондентів, електронні бібліотеки використовують 43% студентів, пошук кращих виконавських зразків вокальної і диригентської майстерності під час самостійного вивчення вокальних і хорових творів та відбору репертуару здійснюють приблизно 58% опитуваних.

Більш глибоке використання сучасних технологій, про які йдеться мова у наступних запитаннях, було лише у невеликій кількості студентів. У віртуальних семінарах, роботі в проектах, ділових іграх приймали участь лише 24% респондентів, програмами нотного набору музичного матеріалу користувалися лише 16% студентів, а здійснювали у своїй навчальній діяльності аранжування за допомогою програми авто-аранжувальника взагалі лише 8% опитуваних. Тому на формувальному етапі експерименту ми приділимо увагу саме цим компонентам сучасних технологій.

За другим показником, виявили бажання до розучування вокально-хорового репертуару, студенти проявили більш уважне ставлення щодо змісту і побудови сценічних образів, давали позитивні результати у плані сформованості другого компонента. При проведенні усних бесід, спостереженням над практичною роботою у класі та самопідготовкою до занять, ми виявили великий прояв бажання до розучування вокально-хорових творів (67%).

Студентам факультету мистецтв подобалося працювати як над вокальними, так і над хоровими творами, створювати власні сценічні образи, які б співпадали з художнім задумом твору. Але і тут виявилися прогалини у сформованості другого компонента. При великому бажанні багато студентів (59%) не мали достатнього практичного досвіду та теоретичних знань для створювання власних інтерпретацій творів, йшли за стандартним стилем виконання. Частина студентів (31%) майже всю увагу приділяла суто техніці виконання твору без урахування емоційної складової. Тому над теоретичним обґрунтуванням та опрацюванням виконавських ті інтерпретаційних навичок ми будемо слідкувати на формувальному етапі нашого експерименту.

Третій показник - схильність до асоціювання художніх образів у репетиційному процесі роботи над вокально-хоровими творами — спочатку нам не виявився складним у формуванні, але у процесі проведення заходів констатації ми прийшли до висновку, що студенти мають великі труднощі в асоціюванні художніх образів у репетиційному процесі над вокально-хоровими творами. При спогляданні за роботою студентів у класах хорового диригування та сольного співу ми виявили, що студенти більше уваги приділяють технічній стороні роботи над творами. Художнє втілення робиться багатьма тільки після конкретних вказівок викладачів. У бесідах

студенти розповідають, що у них не вистачає теоретичних знань та практичних умінь для визначення художнього задуму твору. При спостереженні за роботою студентів над творами у хорovому класі ми зрозуміли, що студентам не вистачає чітко визначеного плану при роботі над твором. Кожне заняття йде робота над різними виконавськими труднощами, але поступового розвитку вмінь хористів не спостерігається.

Підводячи підсумок, ми можемо сказати, що когнітивно-оцінний компонент має недостатній рівень сформованості й потрібно зосередити увагу на формування якісного рівня показників цього компонента.

У **висновках** доцільно зазначити, що контактувальний етап дослідно-експериментальної роботи дозволив засвідчити певні труднощі, з якими стикаються студенти факультетів мистецтв у практичній діяльності з учнями. Особливо це стосується активного використання сучасних комп'ютерних технологій та мистецьких засобів мультимедіа, без яких сучасне мистецьке навчання є неможливим. Адже вади сучасної інформатизації заважають ефективному протіканню процесу фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти, що потребує спеціально розроблених педагогічних умов та інноваційної методики формування інтерпретаційних умінь у процесі вокально-хорової роботи.

Література:

1. Авдієвський А.Т. (1996), Формування особистості на ґрунті національно-культурного відродження. Мистецтво у школі: зб.ст., упор. І.М.Гадалова. К.: УДПУ. Вип. I. С. 80-83.

2. Антонюк В.Г. (2012), Вокальна педагогіка (сольний спів). 2-ге вид. К.: LAT &K. 191 с.

3. Бойчук І. І. (2010), Психологічні детермінанти музично-педагогічної діяльності майбутніх учителів музики. Наукові праці МАУП. Сер. Педагогічні науки. 2010. Вип. 1 (24). С. 246–251.

4. Буйновська Л. (2000), Методика і результати вивчення мотиваційної сфери студентів технічного університету. Вища освіта України. Теоретичний та науково-методичний часопис. No1. С. 65–70.

5. Григор'єва В. (2018), Готовність майбутнього вчителя музики до виконавської диригентсько-хорової діяльності. Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти : зб. матеріалів II Всеукраїнської інтернет-конф. Київ: ТОВ «ТК Меганом». С. 215–218.

6. Жигінас Т.В. (2014), Методика підготовки майбутніх учителів музики до концертно-освітньої діяльності серед дітей та юнацтва. К.: НПУ ім. Драгоманова. 178 с.

7. Гуревич Р.С. (2015), Інформаційно–комунікаційні технології в професійній освіті майбутніх фахівців. Р.С.Гуревич, М.Ю.Кадемія, М.М.Козяр; за ред. Член–кор.НАПН України Гуревича Р.С. Львів: ЛДУБЖД. 380с.

8. Кадемія М.Ю. (2009), Інформаційно-комунікаційні технології навчання: термінологічний словник. Львів: Вид-во «СПОЛОМ», 2009. 260 с.

9. Козир А.В. (2008), Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти: монографія. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова. 380 с.

10. Козій О.М. (2016), Методика формування образно-інтонаційних навичок студентів педагогічних коледжів у процесі

вивчення диригентсько-хорових дисциплін: монографія. Умань: ФОП Жовтий. 160 с.

11. Кокарева Е.О. (2005), Основи диригентської підготовки: навчально-методичний посібник. Кривий Ріг: КПІ ДВНЗ «КНУ». 232 с.

12. Коломоєць О.М. (2001), Хорознавство: Навч. посібник. К.: Либідь. 168с.

13. Кушка Я.С. (2010), Методика навчання співу: Посібник з основ вокальної майстерності. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан. 288с.

14. Мартинюк А. (2011), Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна. 196 с.

15. Можайкіна Н.С. (2013), Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Методика викладання вокалу» для студентів спеціальності «Музична педагогіка та виховання». К. 80 с.

16. Мирошник О.Г. (2017), Емпіричне дослідження рефлексивності та професійно-значущих властивостей особистості педагога. Психологія і особистість. Науковий журнал. Вип №2(12). С.280-291.

17. Овчаренко Н.А. (2006), Основи вокальної методики : науково-метод. посібник для студій вищих навч. закл., студ. серед. спец.навч.закл., вчителів гуманітарних гімназій тощо; Криворізький держ. педагогічний ун-т. Кривий Ріг: Видавничий дім. 116 с.

18. Падалка Г.М. (2008), Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ: Освіта України. 274 с.

19. Растрігіна А.М. (2012), Компетентнісний підхід до підготовки майбутнього магістра музичного мистецтва. Сучасні стратегії університетської освіти: якісний вимір: матеріали міжнар. наук.-практ. Конф. Київський нац. ун-т ім. Б. Грінченка. С. 501–509.

20. Щолокова О.П. (2006), Професійна компетентність як стратегічний напрямок модернізації мистецької освіти України. Вісник Глухівського державного університету. Глухів: ГДПУ. Вип. 8.

21. Bar-On, R. (2000), Emotionalandsocialintelligence: InsightsfromtheEmotionalQuotientInventory. R. Bar-On, J.D.A. Parker (eds.). Handbookofemotionalintelligence. SanFrancisco: Jossey-Bass. P. 363-388.

22. Kozyr, A., Havrilova, L., Ishutina, O., Khvashchevska, O.&Chuhai, S. (2020). Analysis and Interpretation of Yuri Chugunov's Suite of Moods for Saxophone and Piano. OPUS ANPPOM's Eletronic Journal. Vol 26, No 1. DOI: <http://dx.doi.org/10.20504/opus2020a2605>.

23. Mayer, J., Salovey, P., Caruso, D. Emotional intelligence: Theory, findings, and implications. Psychological Inquiry, 15, 2004. P.19.

References:

1. Avdievskiy A.T. (1996), Formation of personality on the basis of national and cultural revival. Art at school: coll. art., emphasis I.M. Gadalov. K.: UDPU. Vol. IS 80-83.

2. Antonyuk V.G. (2012), Vocalpedagogy (solosinging). 2nd edition K.: LAT &K. 191 p.

3. Boychuk I.I. (2010), Psychological determinants of music-pedagogical activity of future music teachers. Scientific works of MAUP. Ser. Pedagogical sciences. 2010. Issue 1 (24). P. 246–251.

4. Buynovska L. (2000), Methodology and results of the study of the motivational sphere of technical university students. Higher education of Ukraine. Theoretical and scientific-methodical journal. No. 1. P. 65–70.

5. Grigor'eva V. (2018), The readiness of the future music teacher for performing conducting and choral activities. Training of future teachers in

the context of standardization of primary education: coll. Materials of the II All-Ukrainian Internet Conf. Kyiv: TK Meganom LLC. P. 215–218.

6. Zhiginas T.V. (2014), Methods of training future music teachers for concert-educational activities among children and youth. K.: NPU named after Drahomanova. 178 p.

7. Gurevich R.S. (2015), Information and communication technologies in professional education of future specialists. R.S. Gurevich, M.Yu. Kademina, M.M. Kozyar; under the editorship Member-cor. National Academy of Sciences of Ukraine Gurevicha R.S. Lviv: LDUBZHD. 380 p.

8. Academy M.Yu. (2009), Information and communication technologies for learning: a glossary. Lviv: SPOLOM Publishing House, 2009. 260 p.

9. Kozyr A.V. (2008), Professional skill of music teachers: theory and practice of formation in the system of multilevel education: monograph. K.: NPU named after M.P. Drahomanova. 380 p.

10. Koziy O.M. (2016), Methods of formation of figurative and intonation skills of students of pedagogical colleges in the process of studying conducting and choral disciplines: monograph. Uman: FOP Yellow. 160 p.

11. Kokareva E.O. (2005), Fundamentals of conducting training: a teaching and methodical manual. Kryvyi Rih: KPI DVNZ "KNU". 232 p.

12. Kolomoets O.M. (2001), Chorology: Education. manual. K.: Lybid. 168 p.

13. Kushka J.S. (2010), Methods of Teaching Singing: A Guide to the Basics of Vocal Mastery. Ternopil: Educational book. Bohdan 288 p.

14. Martyniuk A. (2011), Dictionary of the main terms of cognitive-discursive linguistics. Kharkiv: KhNU named after V.N. Karazin. 196 p.

15. Mozhaikina N.S. (2013), Educational and methodological complex for the discipline "Methodology of vocal teaching" for students of the specialty "Music pedagogy and education". K. 80 p.

16. Myroshnyk O.H. (2017), Empirical study of reflexivity and professional significant attributes of a teacher's personality. Psychology and personality. Scientific journal. Issue #2 (12). P.280-291.
17. Ovcharenko N.A. (2006), Fundamentals of vocal technique: scientific method. Guide for higher education studies. class, student among. Special educational institutions, teachers of humanitarian gymnasiums, etc.; Kryvyi Rih state Pedagogical University Kryvyi Rih: Publishing house. 116 p.
18. Padalka H.M. (2008), Art pedagogy (Theory and teaching methods of artistic disciplines). Kyiv: Education of Ukraine. 274 p.
19. Rastrygina A.M. (2012), A Competency Approach to the Preparation of the Future Master of Music. Modern strategies of university education: qualitative dimension: materials of the international science and practice Conf. Kyiv National University named after B. Hrinchenko. P. 501–509.
20. Shcholokova O.P. (2006), Professional competence as a strategic direction for the modernization of art education in Ukraine. Bulletin of the Glukhiv State University. Glukhiv: GSPU. Vol. 8.
21. Bar-On, R. (2000), Emotional and social intelligence: Insights from the Emotional Quotient Inventory. R. Bar-On, J.D.A. Parker (eds.). Handbook of emotional intelligence. San Francisco: Jossey-Bass. P. 363-388.
22. Kozyr, A., Havrilova, L., Ishutina, O., Khvashchevska, O. & Chuhai, S. (2020). Analysis and Interpretation of Yuri Chugunov's Suite of Moods for Saxophone and Piano. OPUS ANPPOM's Electronic Journal. Vol 26, No 1. DOI: <http://dx.doi.org/10.20504/opus2020a2605>.
23. Mayer, J., Salovey, P., Caruso, D. Emotional intelligence: Theory, findings, and implications. Psychological Inquiry, 15, 2004. P.19.

Citation: Xie Xiaolu (2023). DIAGNOSTICS OF THE FORMATION OF INTERPRETATION SKILLS OF ARTS FACULTY STUDENTS IN THE PROCESS OF VOCAL AND CHOIR EDUCATION. New York. TK Meganom LLC. Innovative Solutions in Modern Science. 2(57). doi: 10.26886/2414-634X.2(57)2023.6

Copyright: Xie Xiaolu ©. 2023. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is

permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.

IV. PHILOSOPHICAL SCIENCES

DOI 10.26886/2414-634X.2(57)2023.7

UDC: 141.319.8: 165.442 - 044.922

THE PROSPECTS AND THE FORECASTS OF A HUMAN TRANSFORMATION IN THE CONTEXT OF THE CRISIS OF CULTURE BECAUSE OF THE CIVILIZATION DOMINANCE

Nataliia Terletska, PhD student

<https://orcid.org/0009-0008-5681-8019>

e-mail: liluww2@gmail.com

Drahomanov Ukrainian State University, Ukraine, Kyiv

The article is giving the opportunity to see the perspectives and the forecasts of human transformation in the paradigms of the conceptions of the transhumanism and the meta-anthropology. There is opened the question, what realities are existing for the humanity in the transition period from the postmodernism, when the era is changing to another one, how to save the cultural values of humanity in the context of the fast development of a new technologies and the dominance of civilization. The vectors and the reasoned alternatives for getting out of the cultural crisis are proposed.

Key words: culture, civilization, man, transhumanism, H+, meta-anthropology, metanarratives, postmodern, meta-modern, existentials.

аспірантка, Терлецька Наталія Олександрівна, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Україна, Київ/

Перспективи та прогнози трансформації людини в контексті кризи культури через домінування цивілізації

Стаття розкриває перспективи й прогнози трансформації людини у парадигмі концепцій трансгуманізму та метаантропології. Ставиться питання про те, які реалії чекають людство у перехідний період від постмодернізму, на зламі епох, як зберегти культурні цінності людства у контексті стрімкого розвитку технологій та домінування цивілізації. Даються вектори й аргументовані альтернативи для виходу із культурної кризи.

Ключові слова: культура, цивілізація, людина, трансгуманізм, Н+, метаантропологія, метанаративи, посмодерн, метамодерн, екзистенціали.

Вступ. Проблема взаємодії культури та цивілізації є однією із актуальних і найбільш дискусійних у філософії. Сучасна філософія позитивізму, що є наступницею матеріалістичних та атеїстичних концепцій, як правило, пропонує злиття цих понять, що, в результаті, призводить до домінування цивілізації над культурою через суто утилітарне призначення культури при такому світоглядному підході [2].

Взаємодію культури та цивілізації досліджували різні автори. Про різницю й особливості понять «культура» та «цивілізація» писали О. Шпенглер, А. Тойнбі, М. Бердяєв, Й. Гейзінга, Дж. Ліндсей та інші представники філософської думки.

Також варто зробити наголос на тому – творчість чи споживання продукує діалог з культурними цінностями та екзистенціалами, а також – з буденними реаліями цивілізації, для того, аби краще усвідомити сутнісний вимір провідних ідей трансгуманізму. Такий аналіз дає змогу екзистенційно осмислити Н+ як феномен буття й зрозуміти смисл даного феномену через взаємодію з культурою та

перспективами розвитку людства, що наразі становить **мету й завдання** нашого дослідження.

Екзистенційно-теїстичний світогляд та метаантропологія розмежовують поняття цивілізації та культури, оскільки культура є напрацюванням людини у царині духовно-душевної самореалізації, а цивілізація служить, при такому підході, створенню базових матеріальних цінностей та комфорту заради того, щоб людина-творець культурних цінностей – на відміну від людини-споживача благ цивілізації – отримала необхідні комфортні умови для творчої самореалізації [2].

Людина-творець користується базовими благами цивілізації, але не робить культ із принципу споживання. В той час, як людина-споживач, що нігілістично та цілком утилітарно сприймає культурні цінності та вважає мірилом успіху та самореалізації набуття благ цивілізації, створюючи своєрідний культ із споживання як такого, вибудовує світоглядні концепції навколо утилітарної парадигми вигоди, підлаштовуючи культурні, в тому числі й морально-етичні цінності під мірило на кшталт “вигідно чи не вигідно”, і в такому суспільстві цивілізація поглинає культуру, а згодом і – людину. Відповідно, в такому суспільстві, де відбувається активний процес поглинання культурою цивілізації можна очікувати народження Надлюдини, одягнутої у броню технологій, напівмутанта, що не керується людськими цінностями, більше того, софістично спекулятивно підлаштовує морально-етичні цінності під власну волю до влади над часом (ідея безсмертя), над простором (ідея надздібностей) та над людьми (ідея сингулярності). Подібний варіант розвитку подій цілком можливий, його передбачили також деякі філософи, наприклад, М. Бердяєв в своїй останній, багато в чому пророчій роботі “Царство Духу і Царство Кесаря” [5] неодноразово

застерігає, підкреслюючи, що новітнє Царство Кесаря можна реалізувати цілком технологічним шляхом [2].

Безумовно, розвиток цивілізації та технологій в змозі зробити людське життя значно комфортнішим, але за умови, якщо не перетинається та тонка тендітна делікатна межа, за якою зберігається право людини на свободу волевиявлення, душевність та особистісний духовний розвиток.

Таким чином, без глибокого розуміння природи людини як цілісної особистості, наділеною безсмертним духом та живою душею, неможливо говорити про подальший гармонійний та повноцінний розвиток людства.

Звісно, варто з розумінням ставитися до того, що розвиток цивілізації є невід'ємним для сучасного існування людства, тому необхідно знайти межу здорового глузду для того, аби мати змогу балансувати, використовуючи напрацювання цивілізації, але не за рахунок пригнічення культурних напрацювань та прагнень, залишаючи перше місце за людиною-особистістю, а не за людиною-споживачем, по суті, рабом цивілізації.

Отже, якщо замислитися над кінцевою метою транс- та пост-гуманізму, можна стверджувати, що приказка давня і відома усім: «Добрі наміри ведуть до пекла», в даному випадку має таке значення, що дозволяє усвідомити важливу істину: позбавлення людини та людства страждань [8], трансформація суспільства суто на тілесному та суто на матеріально-технічному рівні, без духовно-душевного зростання, є дуже великою небезпекою і загрожує втраті загальнолюдських цінностей.

Остаточна фінальна мета парадигми трансгуманізму є доволі туманною, чимось схожа на пропаганду химерного «світлого майбутнього», популярну за часів комунізму. Ідеї прогресу в

парадигмі трансгуманізму заміняють собою метанаративи й сакральні цінності.

Щоправда, реалізація провідних ідей прогресу дає сучасній людині доволі примарні досягнення, оскільки, навіть давши людині кращі блага цивілізації, продовживши життя людини понад сто років – неможливо забезпечити тільки таким способом розвиток особистості, й тому, як зазначає українській філософ А. Баумейстер, ідея прогресу породжує в людях XXI століття нічим не обгрунтоване почуття зверхності, яке зовсім не гарантує справжню смислову наповненість життя людини, від чого варвар залишиться варваром й життя не стає змістовнішим, якіснішим, екзистенційно кращим [4].

Кінцевою метою прогресу в парадигмі Н+ є ідея сингулярності[8], яка привносить вельми химерні перспективи.

Суто технічно-інтелектуальна єдність людства, модель якої пропонує постантропология, змушує задатись питанням, хто може стати ядром, центром управління цього технічного нелюдського гіганта.

Трансгуманізм зараз намагаються представити як новітній науковий напрямок, пов'язаний з розвитком новітніх нано-, біо-, і інших технологій. Послідовники трансгуманізму намагаються зробити нову людську істоту. Автори цієї концепції називають його транслюдиною або постлюдиною, яка буде володіти надлюдським розумом, певними надздібностями.

Вчені трансгуманісти (Н. Бостром, Е. Дрекслер, Ф. Есфендіарі, Р. Еттінгер, Р. Курцвейл, Д. Пірс та ін.) стверджують, що це буде технічно трансформована людина, яка матиме не тільки певні імпланти. Людина стане безстатевою, почне розмножуватися штучним шляхом. Постлюдина матиме кілька різних вимірів, тобто існувати одночасно в різних видах: біологічному, об'єднаному з технічним та

інформаційному, цифровому проявах, матиме один або декілька цифрових аватарів тощо.

Постгуманізм прагне подолання не тільки тілесної природи, а й трансформації свідомості, свого роду розчинення, деперсоналізації особистості, подолання духовної та душевної природи людини.

Метою вчених-трансгуманістів є створення своєрідного надрозуму. На думку провідного представника трансгуманізму Р. Курцвейла, коли поставлена мета буде досягнута, з'явиться змога об'єднати усе людство з цим гігантським надрозумом, змінивши назавжди як тілесне буття, так і свідомість людини. В даному контексті, мета науки – формування постлюдини. Коли наука виконає це завдання, постане питання про те, навіщо потрібна наука надалі, чи потрібна взагалі наукова діяльність, тому що все візьме на себе цей надрозум [8].

Відповідно, так звана сингулярність, про яку говорять вчені-трансгуманісти, перетворить людство на єдиний простір, де всі знання будуть доступні, й розвиток науки, а також мистецтва та культури стане не потрібними, оскільки, людство звільнять від страждань [8], які супроводжують процес розвитку, сингулярність з надрозумом, сформована штучним інтелектом.

Таким чином, можна стверджувати, що, відмовившись від традиційних сакральних, культурних й релігійних цінностей, трансгуманісти створили своєрідну міфологію. Абсолютно серйозно вчені обговорюють проблеми щодо того, як будуть будуватися відносини надлюдини з рештою людства, якщо хтось залишиться осторонь «ідей прогресу», і що робитиме з цим новітня постлюдина майбутнього.

Варто, також, не забувати, що суспільство, де абсолютизується гедоністичний та споживацький підхід до життя, безумовно, має свою

еліту, своїх так званих “обраних”. Поняття “надлюдина” породжує свою суспільну цілком утилітарно аргументовану міфологію.

Таким чином, стає зрозумілим і очевидним: те, що ми бачимо сьогодні у вигляді гендерної ідентичності – феномен трансгуманістичного гермафродиту майбутнього, замість чоловіка і жінки, є частиною світогляду, який не просто є науковою діяльністю, але і являє собою світогляд, в основі якої лежить ідея вибраності, своєрідне “понад дане право” керувати споживачем благ цивілізації.

Фактичні ідеологи трансгуманізму зазіхають на найголовніше, зазіхають на образ людини як на образ Божий, стверджуючи, що людина є істота плотська, примітивна й обумовлена інстинктами. Більше того, головний ідейний стрижень трансгуманізму – ідею сингулярності, ідею поєднання людської природи з надрозумом теж можна розцінювати не як захист людських прав, а, навпаки, як нав’язування людині ролі своєрідного обслуговуючого персоналу для віртуальної реальності.

Сучасні філософи та вчені дискутують з приводу того, чи є гуманними перспективи, які пропонує людству платформа трансгуманізму. Так, японський вчений Френсіс Фукуяма вважає трансгуманізм найбільш небезпечною ідеєю [7], вчені Оксфордського університету (О. Крюгер, С.Б. Левін, Дж. Хьюз та ін.) критично оцінюють перспективи постантропології та претензії Н+ на створення своєрідної цифрової релігії [9, 10], філософ Андрій Баумейстер наголошує на хибності ідей прогресу[4], філософ Назіп Хамітов застерігає, що якщо постантропологія зважиться перейти певну межу й стане самодостатньою *технологією продукування «постлюдини – штучно підсиленої істоти буденного буття й буденного світогляду»*, вона руйнуватиме самореалізацію як *людини так й саму себе* [3, с. 80].

Звісно, феномен пост-людини як результат розвитку цивілізації та занепаду духовно-душевного життя через занепад культурного розвитку сучасного світу через руйнацію традиційних цінностей, є реалією нашого сучасного буття і потрібно ретельно проаналізувати його можливі наслідки.

На противагу людині, жодна машина, якою б досконалою не була, ніколи не зможе повторити справжню живу душу, імітування душевного єства людини є цілком і повністю неможливим. Саме з цієї причини, людство “пост-людей” буде позбавлене життя суто екзистенційно, маючи розвиток виключно технічний.

Можливість злиття людини зі штучним інтелектом та створення технічної “надлюдини” є деградацією, а не розвитком для сучасного людства.

Як би не обіцяли вчені-постгуманісти людині повне звільнення від страждань, необхідно пам'ятати, що у будь-якому суспільстві завжди були, є і будуть лідери, котрі стоять за певними ідеями і мають свій інтерес, і обіцянка звільнення від страждань шляхом технічно реалізованого раю призведе до появи не просто тоталітарного суспільства, а й позбавить людину та людство суто людської ідентичності та призведе до гуманітарної катастрофи.

Проблеми сучасної науки, як відомо, виходять далеко за межі людського буття й, власне, людських цінностей. Розв'язання одних проблем науки породжує нові гіпотези, відкриття й спричиняє появу нових векторів розвитку. Саме тому, сучасним вченим варто пам'ятати, що будь-які наукові відкриття мають служити покращенню людських відносин, а не тільки покращенню людського побуту завдяки розвитку технологій. Тому кожне наукове відкриття сьогодні потребує ґрунтовного антропоцентричного філософського осмислення задля того, щоб у царині стрімкого розвитку науки та технологій цивілізації

було місце для загальнолюдських цінностей, а також для сакральних цінностей, які сформували протягом тисячоліть культуру сучасного людства.

Безумовно, від кожної свідомої особистості залежить той вибір, який зробить людство, адже, якщо згадати про ноосферу Вернадського – ми всі взаємопов'язані, отже, навіть потік думок і почуттів кожної окремої особистості здатний здобувати свій резонансний відгук у світі. Задля такого резонансу нам не потрібний штучний «надрозум». Достатньо відкритого серця.

Основною причиною кризи, яку переживає постмодерн після знищення метанаративів, шукаючи собі заміну у форматі Н+, беззаперечно, є взаємозв'язок сакральних цінностей та найважливіших екзистенціалів, які формують душевність та духовність людства, втілюючись у культурі етносів та держав.

Відповідно, знищення метанаративів позбавляє нас розквіту культури, зводить людське буття до так званого «дня сурка», де є щоденне задоволення буденних потреб, достатньо стабільне життя, позбавлене душевної радості та занурене у одноманітні «акти споживання» [6] .

Розмірковуючи про ризики, які залишає нам після себе постмодерн, не можна забувати наступне: демонтуючи метанаративи у суспільстві, де люди не є розвинутими цілісними та зрілими особистостями, існує неабиякий ризик втрати екзистенціалів свободи та любові.

Подібний досвід можна спостерігати, зокрема, у колишньому СРСР – тоталітарній державі, яка ставила своєю метою повне розчинення особистості людини в інтересах так званої більшості. Інтересах, які, насправді, формувалися меншістю – невеличкою кількістю людей, котрі, власне, складала еліту колишнього

тоталітарного СРСР – держави, де на зміну зруйнованим сакральним цінностям прийшла диктатура партійних еліт тогочасної влади.

Варто розуміти, що, в умовах небезпечної архаїки одіозної пострадянської патетичної туги за псевдо-величчю СРСР і у поєднанні з технологіями сучасного світу для сучасного російського суспільства є величезна небезпека знову перетворитися на закрите тоталітарне суспільство, де контроль за свободою людей буде здійснюватися за допомогою просунутих технологій, і, відповідно, реалізувати найгірші передчуття, втілені у романі Оруела «1984». Враховуючи тоталітарне минуле РФ, криза постмодерну на тлі військової агресії досить вірогідно може призвести РФ до тоталітаризму сталінських часів. Щоправда, враховуючи наявність розвинених цифрових технологій, це вже буде справжня реалізація на практиці тих самих, популярних у колах інтелектуалів РФ, чисельних теорій заговору, а не просто тоталітаризм.

Криза постмодерну і наявна потреба у зміні епох, ґрунтовного переосмислення досвіду, набутого людством, змушує поставити питання про те, яку світоглядну платформу зможе сформувати та обрати сучасне людство загалом. Щоб уникнути загрози негативного сценарію перетворення технологічного суспільства для сучасного світу, варто, передусім, пам'ятати про важливість вибору шляхів самосвідомості людської особистості на користь зрілості цілісної особистості у балансі, гармонії та єдності духовного, душевного, тілесного, – саме такий вибір може дати народження новим творчим смислам, і, як наслідок – сприяти відродженню кращих традицій минулих поколінь, створюючи культурну платформу для появи доби метамодерну, яка дасть шанс відродження культурних цінностей, де здатний проявитися досвід цілісної особистості, людини-творця, у контексті та взаємозв'язку співтворчості багатьох поколінь

суспільства.

Література:

1. Крилова С. (1999). Безсмертя особистості: ілюзія чи реальність. Київ: Гранослов.
2. Терлецька Н. (2019). Людина та сім'я в метаантропології та трансгуманізмі /Майбутнє особистості та сім'ї: контексти філософської антропології, психоаналізу, арт-терапії та філософської публіцистики. Підхід філософської антропології як метаантропології: збірник наукових праць / За ред. Хамітова Н., Київ: Інтерсервіс. [<https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/26372/Maibutnie%20Osobystosti%20Ta%20Simi.pdf;jsessionid=5127FE8B93336DBC6508B6BEB3A9A1DC?sequence=1>] (22-23 травня 2019 р), 226-234.
3. Хамітов Н. (2017). Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту. Київ: КНТ.
4. Baumeister A. (2020). Небезпека прогресу або про одну згубну омани. [<https://www.youtube.com/watch?v=2angDqHvEP0>].
5. Berdyaev N. (1952), The Realm of Spirit and the Realm of Caesar, trans. D. Lowrie, London: Victor Gollancz.
6. Baudrillard J. (1970). The Consumer Society: Myths and Structures. [https://monoskop.org/images/d/de/Baudrillard_Jean_The_consumer_society_myths_and_structures_1970.pdf].
7. Bostrom Responds to Fukuyama's Assertion that Transhumanism is World's Most Dangerous Idea. No. 9. Retrieved from // World Transhumanist Association, 2004, September, 10.
8. Kurzweil Ray (2005). The Singularity Is Near: When Humans Transcend Biology. Видавництво: Viking Adult.

9. Susan B. Levin. Creating a Higher Breed: Transhumanism and the Prophecy of Anglo-American Eugenics. [<https://doi.org/10.1093/oso/9780190051495.003.0006>].

10. Hughes James. Contradictions from the Enlightenment Roots of Transhumanism. [<https://doi.org/10.1093/jmp/jhq049>].

References:

1. Krylova S. (1999). Bezsmertya osobystosti: ilyuziya chy real'nist'. Kyiv: Granoslov [in Ukrainian].

2. Terletska N. Lyudyna ta sim"ya v metaantropolohiyi ta transhumanizmi /Maybutnye osobystosti ta sim"yi: konteksty filosofskoyi antropologiyi, psykhoanalizu, art-terapiyi ta filosofskoyi publitsystyky. Pidkhid filosofskoyi antropologiyi yak metaantropologiya: zbirnyk naukovykh prats' / Za red. Khamitova N., Kyiv: Interservis. [<https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/26372/Maibutnie%20Osobystosti%20Ta%20Simi.pdf;jsessionid=5127FE8B93336DBC6508B6BEB3A9A1DC?sequence=1>] (May, 22-23, 2019), 226-234 [in Ukrainian].

3. Hamitov N. (2017). Filosofskaya antropologiya: aktual'ni problemy. Vid teoretychnogo do praktychnogo povorotu. – Kyiv: KNT. [in Ukrainian].

4. Baumeister A. (2020). Nebezpeka progresu abo pro odnu zhubnu omanu. [<https://www.youtube.com/watch?v=2angDqHvEP0>]. [in Russian].

5. Berdyaev N. (1952), The Realm of Spirit and the Realm of Caesar, trans. D. Lowrie, London: Victor Gollancz. [in English].

6. Baudrillard J. (1970). The Consumer Society: Myths and Structures. [https://monoskop.org/images/d/de/Baudrillard_Jean_The_consumer_society_myths_and_structures_1970.pdf]. [in English].

7. Bostrom Responds to Fukuyama's Assertion that Transhumanism is World's Most Dangerous Idea. No. 9. Retrieved from // World Transhumanist Association, 2004, September, 10. [in English].

8. Kurzweil Ray (2005). The Singularity Is Near: When Humans Transcend Biology, Viking Adult. [in English].

9. Susan B. Levin. Creating a Higher Breed: Transhumanism and the Prophecy of Anglo-American Eugenics. [https://doi.org/10.1093/oso/9780190051495.003.0006]. [in English].

10. Hughes James. Contradictions from the Enlightenment Roots of Transhumanism.[https://doi.org/10.1093/jmp/jhq049]. [in English].

Citation: Nataliia Terletska (2023). THE PROSPECTS AND THE FORECASTS OF A HUMAN TRANSFORMATION IN THE CONTEXT OF THE CRISIS OF CULTURE BECAUSE OF THE CIVILIZATION DOMINANCE. New York. TK Meganom LLC. Innovative Solutions in Modern Science. 2(57). doi: 10.26886/2414-634X.2(57)2023.7

Copyright: Nataliia Terletska ©. 2023. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.

CONTENT

I. TECHNICAL SCIENCES

EXPERIMENTAL STUDIES OF CONSUMER SPECIFIC COSTS CAPACITY OF THE SCREW CONVEYOR	5
<i>Vitalii Pankiv, PhD of Technical Sciences</i>	

II. HISTORICAL SCIENCES

RIGHT BANK UKRAINE IN THE IMPERIAL EXPANSIONIST POLICY OF RUSSIA BEFORE THE SECOND DIVISION OF THE COMMONWEALTH IN 1793	24
<i>Pavlo Khomenko, PhD student</i>	

III. PEDAGOGICAL SCIENCES

THE CURRENT CONDITIONS OF THE PHYSICAL READINESS OF ARMOURED INFANTRY FUTURE OFFICERS OF THE ARMY FOR PROFESSIONAL ACTIVITIES	38
<i>Denys Konovalov Oleksandr Ternovyi</i>	

PROGRAM ORGANIZING AND CONDUCTING PEDAGOGICAL EXPERIMENT OF SCIENTIFIC RESEARCH ON THE SUBJECT OF SERVICEMEN PROFESSIONAL FOREIGN LANGUAGE TRAINING	58
<i>Liudmyla Kanova, PhD of Pedagogical Sciences, Associate Professor</i>	

FORMATION OF INNOVATIVE POTENTIAL OF MUSIC TEACHER IN THE CONTEXT OF HUMANIZATION OF ART EDUCATION	69

Gao Iyuan

DIAGNOSTICS OF THE FORMATION OF INTERPRETATION SKILLS OF ARTS FACULTY STUDENTS IN THE PROCESS VOCAL AND CHOIR EDUCATION	84

Xie Xiaolu

IV. PHILOSOPHICAL SCIENCES

THE PROSPECTS AND THE FORECASTS OF A HUMAN TRANSFORMATION IN THE CONTEXT OF THE CRISIS OF CULTURE BECAUSE OF THE CIVILIZATION DOMINANCE	101

Nataliia Terletska, PhD student